

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States :-
Issued every day except
Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 133. — ŠTEV. 133.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 7, 1915. — PONEDELJEK, 7. JUNIJA, 1915.

VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

ZAVEZNIKA PRODIRATA PROTI DNJESTRU. NEMŠKE ČETE ZAVZELE MESTO STARČEVO.

NEKO POROČILO PRAVI, DA SO SE PRI ZAVZETJU PRZEMYSLA NAJBOLJ ODLIKOVALE BAVARSKÉ ČETE. — RUSI SO SE UMAKNILI HITRO IN V NAJLEPŠEM REDU. — NA GALIPOLISU SO STOPILI ZAVEZNIKI V OFENZIVO. — ANGLEŽI SO ZAVZELI DVE VRSTI TURŠKIH STRELNIH JARKOV. GRŠKEGA KRALJA SO OPERIRALI. — NEMŠKO BRODOVJE PRED RIGO.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Berlin, Nemčija, 6. junija. — Iz poročil, ki prihajajo z vzhodnega bojišča, je razvidno, da je položaj za Nemce in Avstrijce z vsakim dnem bolj ugoden. Rusi zapuščajo postojanko za postojanko in se umikajo proti vzhodu. Rusi so sedaj začeli koncentrirati svoje čete pri Moski. Veliko vprašanje je, če bodo mogli vzdržati nemški in avstrijski naval.

Iz Černovic poročajo, da se Rusi vzhodno in severovzhodno od tega mesta umikajo. Avstriji in Nemci jih neprestano zasledujejo.

Vojni plen.

Berlin, Nemčija, 6. junija. — Armada generala Linsingena namerava prekorčiti reko Dnješt. Desno krilo te armade se vedno zasleduje sovražnika. Nemci so včeraj zadnje dni preko 13.000 mož, zaplenili šest topov in 24 strojnih pušk.

Przemyslska posadka se je umaknila v okolice Moskice, ki je oddaljena kakih 40 kilometrov. Na severovzhodnem bojišču nadaljujejo Nemci s svojo ofenzivo. Današnje uradno poročilo se glasi: — Vzhodno od Przemysla so pognali Avstriji in Nemci sovražnika prav do Moskice. Na severovzhodnem bojišču se napredujejo pri Ravdinkih. Pri Ugiany so odbili vse sovražniške napade.

Zavzetje Starčeve.

Dunaj, Avstrija, 6. junija. — Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja: Zavzele čete so zavzele včeraj z naskokom mesto Starčevo. Ob reki Prut se boji še vedno nadaljujejo. Na Rusko-Poljskem je položaj neizpremenjen.

Petrogradsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 6. junija. — Iz ruskega glavnega stana naznanjajo: Sovražnik nadaljuje s svojo ofenzivo proti Moski. Na fronti Pavost-Bukovice so Nemci z vsa silo navalili na naše postojanke, toda naša artilerija je s tako silo streljala nanj, da se je moral z velikimi izgubami umakniti. Ob reki Dnješt se ni ničesar posebnega prigodilo. Med Delatinom in Kolomejo so dospeli naše čete na desni breg reke Pruta.

Bavarci.

Pariz, Francija, 6. junija. — Dopisnik je sporočil nekemu nemškemu listu sledeče podrobnosti o zavzetju Przemysla. Prejšnjo nedeljo so bili zavzeti Avstriji pet severnih fortov v ponedeljek so pa navalili Bavarci na najvažnejše severne utrde, jih z naskokom zavzeli in pognali Ruse proti centralnim utrdam. V sredo so vzporedili Bavarci drug napad, ki je bil še silovitejši od prvega in zavzeli mesto. Večji del sovražnika se je bil že ponoči umaknil v Moskico. Predno so odšli iz mesta, so umili vse zaloge živil. — Umaknili so se nenavadno hitro in v najlepšem redu.

Ispred Dardanel.

London, Anglija, 6. junija. — Tukajšnja Renterjeva agencija je dobila sledeče poročilo: Ker so angleške bojne ladje vedno vozile mimo zaliva Merto, je dobil kapitanski poročnik Firl nalogo, da naj pripravi turški torpedni čoln "Mouvenet-il-Mil-leh" na napad. Priblizil se je angleški križarki "Goliath" in izstrelil torpedo, ki je zadel križar-

Koalicijski kabinet na Ogrskem.

London, Anglija, 6. junija. — Neki tukajšnji brzojavni agenturi so sporočili, da se bo na Ogrskem v najkrajšem času osnovalo koalicijski kabinet. Najvažnejša mesta v ministruvju bodo zasedli člani opozicije.

Grški kralj je bil operiran. London, Anglija, 6. junija. — Dunajski specialist profesor Eisberg je včeraj operiral grškega kralja Konstantina. Odstranili so mu del desetega rebra. Kralj se dobro počuti.

Pet ladij potopljenih.

London, Anglija, 6. junija. — Nemški podmorski čolni so od večer naprej potopili pet ribiških parnikov. Le-ti so "Dougherty" iz Hulla, "Persimmon" iz Grimsby, "Gazehound" in "Curlow" iz Sunderland in "Bar-dolph" iz Hulla. Posadke vseh teh ribiških čolnov so se rešile.

Odvzetje potnih listov.

Berlin, Nemčija, 6. junija. — Vseled naročila državnega departmanta je odtegnil ameriški poslanik dvema ameriškim državljanoma, ki stanujeta v Draždanih, njih potne listine. Imenujeta se Leon Raines in Karl Recknagel ter sta kritizirala ameriško vladno v sedanji krizi ter izjavila, da se sramujeta biti ameriška državljana.

Washington, D. C., 6. junija. — Razveljavilo se je potne listine, izstavljene Leonu Raines in Karlu Recknagel, ker sta kritizirala predsednika Wilsona in vladno Zdrženih držav.

Velika tatvina.

Salt Lake City, Utah, 6. junija. V Ogden, Utah, aretirani Lawrence Armin, ki pravi, da je so-rodnik pruskega generala istega imena, je baje priznal, da je ukradel kaseto, ki je bila last maharadže iz Karputhala ter vsebovala \$23.350.

Omenjeno kaseto se je ukradlo iz četrtke iz sobe imenovanega indijskega kneza. Policija je izdala generalni alarm in kralu nato se je aretiralo tatu v osebi imenovanega Arnina.

Iz delavskega sveta.

Chicago, Ill., 6. junija. — Stavka tesarjev bo v najkrajšem času končana. Zastopniki delavcev in delodajalcev se že posvetujejo in so se skoraj v vseh točkah sporazumeli.

Gobavec v Tennessee.

Chattanooga, Tenn., 6. junija. — Državna zdravstvena oblast je do-glasala, da se je v okraju Dixon pojavila na 17-letnem Churleyu Nikelu gobavost. Prepeljali so ga v kolonijo za gobavce v Louisia-no.

Ford naj ustanovi knjižnico.

Detroit, Mich., 6. junija. — Čudno zahtevo je stavila tukajšna mestna uprava, ko je nasvetovala prebivalcem v Highland Park, naj se obrnejo na tvornicarja Forda s prošnjo, naj on ustanovi zaželjeno knjižnico. Ford se je obvestilo o tem in dasi-ravno nima navade ustanavljati knjižnice, je vendar izjavil, da bo ugodil prošnji.

Atlantski brodovje.

Nameravan prevoz atlantskega brodovja skozi Panamski prekop se je sedaj definitivno opustilo.

Papež dobi Nobelovo mirovno nagrado?

Berlinski "Lokal-Anzeiger" je dobil iz Kodanja na Danskem poročilo, da bo letošnje Nobelovo Nobelovo mirovno darilo pripo-znano papežu.

Socialistični list ustavljen.

Kodanj, Dansko, 6. junija. — Berlinski "Vorwaerts" poroča, da je vlada ustavila socialistični list "Goerlitzer Volkszeitung" ker je priobčila k ameriški noti svoj ko-mentar.

Z zapadnih bojišč. Boji pri Lorette.

V nemških poročilih se glasi, da se je odbilo naskoke Francozov z velikimi izgubami za slednje.

PRI NEUVILLE.

Pri Neuville so bili Francozi uspešni ter zavzeli več nemških zakopov v bližini vasi.

Berlin, Nemčija, 6. junija. — Današnje uradno poročilo se glasi: "Odbilo se je z velikimi izgubami za Francoze naskoke sled-njih na istočne obronke višin pri Lorette. Cukurna v Souchez je zopet v rokah Francozov. V Neuville smo izgubili dve skupini hiš. Včeraj smo vrgli bombe v Calais in na zrakoplovno postajo pri Luneville."

Parisko poročilo.

Pariz, Francija, 6. junija. — Francozsko vojno ministrstvo je izdalo danes popoldne sledeče poročilo: "V okolici severno od Arras so skušali včeraj Nemci vzeti nazaj pozicije, katere so izgubili pred kratkim. Cela fronta od Abblain do Neuville in posebno cukurna v Souchez je bila izpostavljena ostremu artilerijskemu ognju, na katerega je naša artilerija močno odgovarjala.

Nemci so vzporedili pet protinaskokov na istočnih obronkih višin pri Lorette. Nemški protinaskoki v gozdu pri Noulette so bili istotako brez-uspešni. Nemška ofenziva v tem ozemlju se je izjalovila in vstrajali smo v vseh pozicijah. Nemci so imeli ve-like izgube."

V večernem poročilu se glasi, da se nadaljuje z ostrimi boji severno od Arras, ki se vsi vrše v korist Francozov. Slednji so vzporedili več uspešnih naskokov na cesto iz Aix-Noulette v Souchez. V gozdu Neuville so zasedli Francozi več skupin hiš. Boji v okolici "labirinta" se ne prestopajo.

Severno od Aisne in istočno od Traey le Mont so zasedli Fran-cozi po uspešnem artilerijskem obstrlejevanju dve vrsti nemških zakopov na fronti enega kilo-metra. Francozi so odbili na tej fronti tri ostre protinaskoke ter ujeli preko 200 Nemcev.

Ujetniki v Canadi.

Winnipeg, Canada, 6. junija. — Nemci in Avstrijci, ki so inter-nirani v taborišču v Brandon, Man-itoba, so skušali včeraj zvečer pobegniti. En Avstrijec je bil u-streljen, dva druga sta pa pobe-gnila. V dotičnem taborišču je ne-kako 1000 jetnikov. Pazniki so preprečili splošni beg, vendar pa je nekaj ujetnikov vendar ušlo.

Zadeva Franka.

Atlanta, Ga., 6. junija. — Sen-zacionalna razkritja se pričaku-je pri zaslišanju v slučaju Fran-ka, ko bo jetniška komisija drž-ave oddala svoje poročilo ter naj-brž priporočila izpremenitev smr-tne kazni v dosmrtno ječo.

Konvencija žensk.

Chicago, Ill., 6. junija. — Jutri se bo začela tukaj konvencija žensk, ki se zavzema za žensko volilno pravico. Kakih dvesto dru-štvo je že poslalo svoje delegati-nje.

Trije mrtvi, več ranjenih.

Pittsburgh, Pa., 6. junija. — Tri osebe so bile ubite in veliko drugih ranjenih kot posledica ne-sreče z avtomobilom in motornim kolesom.

10-letni Albert Reiher je bil po-vožen pred domačo hišo v Taren-tum od nekega avtomobila ter je bil pri priči mrtve. Neko motorno kolo pa je povzročilo Grka Vizou-kakin, ki je bil tudi na mestu mrt-vev.

Položaj postaja resen. Zvezna vlada neomajna.

Zvezna vlada vstraja pri zahte-vi, da opusti Nemčija bojevanje s podmorskimi čolni.

DRUGA POSLANICA.

Nemški optimizem glede razpolo-ženja v Združenih državah vzbu-ja bojzani vlade.

Washington, D. C., 6. junija. — V vladnih krogih so zelo vznemir-jeni vsled poročil, iz katerih je razvidno, da nemška vlada in na-rod ne smatra resnim zahtev Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolni. To domne-vanje od strani Nemčije otežo-ča ali zelo onemogoča vsak spora-zum v tej zadevi.

Tukaj se domneva, da nima Nemčija nobenih poročil glede raz-položenja v Združenih državah, ali da si pa napačno razlaga to razpoloženje. Vsled tega pa je o-težkočen vsak sporazum ter ne-mogoč, dokler se Nemčija ne pre-priča o resničnem razpoloženju v Združenih državah ter uvidi, da hoče predsednik Wilson popolne garancije za varnost ameriški življenji.

Odlog pri odposiljavi druge poslanice je deloma vzbudil utis, da hoče vlada izpremeniti svojo politiko. Tozadevna namigovanja pa so vzbudila zažudenje ljudi, ki se nahajajo v neposredni bli-žini predsednika.

Zagotavlja se, da potrebuje po-slanica le malo pile ter bo odšla v par dneh. V tej poslanici se bo glasila, da ne more biti nobenega nadaljnega dvoma glede razpolo-ženja v Združenih državah. Trdi se tudi, da se je odposiljatev po-slanice zavlekel razdige, da ne bo predolg čas med sprejetjem poslanice ter prihodom posebnega odposlanca nemškega poslanika v Washingtonu.

Ta druga poslanica je sestav-ljena v še veliko ostrejšem tonu ter se glasi v vladnih krogih, da ne more Nemčija odgovoriti nič drugače kot privoliti v zahteve ali pa pretrgati diplomatske ve-zi.

Razmere v Palestini.

Rabbi S. Blumenthal, iz Pale-stine je došel v Ameriko, in bo prihodnje dni obiskal večje židov-ske naselbine ter predaval o raz-merah v sveti deželi. Izjavil je, da so nekateri prebivalci čisto brez hrane in brez obleke. Če ne bodo dobili takojšnje pomoči, bodo la-kote pomrli.

Porter Charlton.

Como, Italija, 6. junija. Zdrav-niška komisija je izjavila, da je Porter Charlton, Amerikane, ki je leta 1910 umoril v tukajšnji bli-žini svojo ženo, čisto pri zdravi pameti ter da je odgovoren za svoj čin. Obravnava se bo začela prihodnji mesec. Morilec je spi-sal svoj življenjepis, katerega bo predložil sodišču. Pravi, da ne po-trebuje nobenega zagovornika, ter da se hoče sam zagovarjati.

Trgovec z dekleti.

Prizivni oddelek v vrhovnem so-dišču je potrdil včeraj obsodbo 31-letnega Josepha Anzilottia iz Brooklyna. Sodnik Fawcett ga je obsodil na 40-letno ječo, ker se mu je dokazalo, da je trgovač z dekleti.

Graft.

Tokio, Japonsko, 6. junija. — Opozicija je obtožila notranjega ministra barona Kanetake Oura, češ, da je pri zadnjih volitvah sprejel od nekega kandidata 1000 jenov kot dar. Minister je izjavil, da je vse to podlo obrekovanje.

Obdolžen umora.

V Jersey City so aretirali več-raj delavca J. Rogersa, ki je ob-dolžen, da je umoril Samuela Co-bil sicer navzoč pri umoru in da je bil sicer navzoč pri umoru in da je tudi oddal na Cohena en strel, ki pa ni bil smrtonosen.

Avstrijci se koncentrirajo pri Tolminu. Pričetek bitke.

Italijani se hočejo polastiti Tol-mina, ki tvori važno oporno toč-ko pri nadaljnjem prodiranju.

Z OSTALIH FRONT.

Glasi se, da se nahaja Rumunska v istem položaju, kot je bila Itali-ja pred vojno.

London, Anglija, 6. junija. — Italijani in Avstrijci so se spo-prijeli v prvi veliki bitki, koje cena bo Tolmin. Ob Črnem vrhu, na desnem bregu reke Soče, so naleteli Italijani na prvi odpor pri njih prodiranju preko meje in dasiravno zavzeli višine, je njih prodiranje onemogočeno vsled o-strega odpora Avstrijcev.

Mnoge vojaških kritikov je, da se hočejo Italijani polastiti Tol-mina, ki naj bi tvoril postojanko za nadaljno prodiranje proti Go-rici in utrjenim postojankam av-strijske armade. Tolmin leži neka-ko 27 milj od Gorice ter ob av-strijski strateški železnici, ki teče iz Trsta v Beljak. Ako bi prišel Tolmin v italijanske roke, bi tvoril važno postojanko v na-dalnjih operacijah v dolini reke Soče.

Glasm oficijelnega poročila z Dunaja so odbili Avstrijce vse na-skoke Italijanov, ki so hoteli pre-korčiti Sočo pri Žagradu, zapad-no od Gradiške. Glasi se sicer, da se je prekoračilo reko južno od Žagrade, vendar pa manjka ofi-cijelnega potrdila te vesti.

Na tirolski fronti se vrše le ar-tilerijski spopadi, ne da bi bilo zaznamovati več izgub na tej ali oni strani.

Italijanske bojne ladje so po-rušile več svetilnikov in brzojav-nih postaj Avstrijcev v Jadran-skem morju. Obstrlejevale so tudi Tržič.

Rumunska se nahaja sedaj v istem položaju kot je bila Italija pred napovedjo vojne. Zagovorni-ki nevtiralnosti in oni intervenci-je, so privedli včeraj velike de-monstracije v Bukarešti. V Lon-donu pa splošno prevladuje nazi-ranje, da se bo pridružila Rumun-ska zaveznikom in da bo Bulgar-ska sledila njenemu vzgledu.

Izdelovalci smodk.

Hardford, Conn., 6. junija. — Tukajšnje tovarne za smodke so zvišale svojim uslužbenecem plače. Predno so bili organizirani, so mo-rali delati devet ur dnevno za se-dem dolarjev na teden, sedaj bo-do pa delali samo osem ur in bo-do imeli \$7.50 tedenske plače.

Zastrupil se je.

V Coney Island bolnišnici leži 26-letni Claude Snyder. Zdravni-ki so dognali, da je spil veliko ko-ličino solne kisline in da skoraj gotovo ne bo ozdravil. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Požar.

V Thomaston, Me., je izbruhnil požar, ki je uničil štiri velika po-slojpa na Maine St. Gasilec so sko-raj pol dneva neumorno delali, predno so pogasili ogenj. Povzo-čena škoda znaša \$100.000.

Slavlje na Danskem.

Kodanj, Dansko, 6. junija. — V proslavo nove ustave, katero je podpisal kralj in s katero se po-deljuje volilno pravico vsem mož-kim in ženskam v starosti 25 let in naprej, so se vršile danes veli-ke ljudske demonstracije. Pred kraljevo palačo se je zbrala veli-ka ljudska množica, ki je akla-mirala kralju.

Gozdni požari.

Utica, N. Y., 6. junija. — V tu-kajšnji bližini je nastal že pred enim tednom gozdni požar, ki je napravil dosedaj že več tisoč do-larjev škode. Ognjegasci so izja-vili, da je vse njihovo prizadeva-nje brezuspešno ter da je požar tako obsežen, da ga zamore poga-siti samo kak hud, več dni traja-joč naliv.

Položaj v Mehiki. Poraz Villovih čet.

Načelniki raznih strank v Mehiki se baje strinjajo z manifestom predsednika Wilsona.

KONZUL SILLIMAN.

Nečak generala Carranze je do-spel v New York. — General Vil-la ni v Mehiki priljubljen.

Washington, D. C., 6. junija. — Državni departmet je dobil iz zanesljivih virov poročilo, do se general Carranza. Villa in Zapata popolnoma strinjajo z manifestom predsednika Wilsona. Z noto ni zadovoljna samo takozvana Cien-tifico stranka. Državni depart-met je prepričan, da se bo vzdr-žala vsake opozicije, ker so pri-staši te stranke že od nekdaj pri-digovali mir in ker pripadajo stranki največji mehiški posest-niki, za katere je velikega pome-na, da se razmere že enkrat uredi.

Na generala Carranza ima ve-lik upliv ameriški generalni konzul Silliman, na Villo pa Wils-onov zastopnik George Carrothers. Vlada Združenih držav je zado-voljna, ker je general Obregon baje popolnoma potolkel pri Le-onu Villovu armado. S tem je en-krat za vselej konec Villove moči in njegovega ugleda. Pri Leonu je izgubil Villa baje svojo ar-tilerijo. Če je to resnica, tudi Za-pata ne bo ostal več dolgo časa v glavnem mestu Mehike. Edini od-ločilni faktor ostane potemtak-em Carranza, katerega predo-je straže so že pred glavnim mestom. Carranza je izjavil, da bo spravil vse inozemce iz Mexico City na varno.

S parnikom "Morro Castle" je do-spel v New York major Albert Salinas, nečak generala Carranze. Ko je predsednik poslal v Mehiko noto, se je nahajal že na parniku. Vsebinsko note so mu sporočili po-tom brezčiznega brzojava. — Ne-kemu časnikarskemu poročevalcu je rekel, da general Villa ni v Mehiki priljubljen. Carranza ima v svojem štabu že 15 generalov in 30 polkovnikov, ki so bili svoj čas pristaši Huerte.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno pre-ko HOLLANDIJE in SKANDINA-VIJE. Dogoditi se zna, da avstrijs-ka pošta ne bode delovala ob ita-lijanski meji, to je za Goriško in mali del Primorja, a za notranje dežele kakor Kranjsko, Spodnjo Štajersko itd., pa bode promet o-stal neoviran. Ako se pa pripeti, da v kakem kraju denar ne bode izplačan, ga pošiljatelj dobi povr-njenega.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorošnikom ali znancom, ki ga od-tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Dome-stic Postal Money Order", ter pri-ložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	¢	K	¢
5....	90	120....	19.80
10....	1.75	130....	21.45
15....	2.60	140....	23.10
20....	3.40	150....	24.75
25....	4.25	160....	26.40
30....	5.05	170....	28.05
35....	5.90	180....	29.70
40....	6.70	190....	31.35
45....	7.55	200....	33.00
50....	8.25	250....	41.25
55....	9.10	300....	49.50
60....	9.90	350....	57.75
65....	10.75	400....	66.00
70....	11.55	450....	74.25
75....	12.40	500....	82.50
80....	13.20	600....	99.00
85....	14.05	700....	115.50
90....	14.85	800....	132.00
95....	15.50	900....	148.50
100....	16.15	1000....	165.00

Ker se cene sedaj jako spre-menjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
32 Cortlandt St., New York, N. Y.
ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

En celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
letno za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Eno leto za mesto New York 4.50
Eno leto za mesto New York 2.55
Eno leto za mesto New York 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne
prišteje.

Dopis na se blagovito politični po -
Money Order.

Pri sprejemni kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejmejo
brevižnje naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.

Dopisom in posiljavanjem naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 487 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL
FOR LANGUAGES

Finančne razmere v Avstro-
Ogrski.

—

Avstro-Ogrska je glede finan-
čnega položaja zelo obtežena.

L. 1912 je imela dolga nič manj
kot dvajset milijonov kron.

Sedaj pa so te številke
že znatno poskočile. Za vojne pri-

prave proti Srbiji je najela Av-

stro-Ogrska 500 milijonov kron

in pozneje, leta 1914, za splošno

vojno 3000 milijonov kron. Sedaj

je torej dolga celih sedemdeset

milijonov kron.

To pa še ni vse. Avstrija išče

zopet posojila, in sicer bodo mo-

rale dati avstro-ogrski banke in

hranilnice po 25 odstotkov goto-

vine, katero imajo v svojih bla-

gajnah. Nadalje išče Avstro-Ogr-

ska tudi v inozemstvu posojila.

Po Ameriki so razposiljali različni

agentje cirkularje, s katerimi

iščejo posojila. V teh cirkularjih

se zahteva za K 100.000 \$15.75 in

tak agent dobi od te svote 50%

provizije. Glavni agent dobi torej

za K 100.000 \$15.25, koliko bo pa

ta dobil, se še ne ve, a Avstrija

bo najbrž dobila le \$15 za K 100

ali pa še kaj manj.

To dejstvo kaže, da je finančno

stanje Avstro-Ogrske zavoeno in

izvanredno slabo. Vsled tega je

treba vzeti, kar se dobi.

Sedaj že nekako gre, ko na

Dunaju prav marljivo tiskajo

bankovce dol do dveh kron. Pre-

bivalstvo je prisiljeno jemati ta

papirnat denar brez državne za-

loge ekvivalenta v zlatu, a kova-

na določila ni. Iz prometa je iz-

ginilo srebro, nikl in celo baker,

o zlatu pa niti govora ni.

Časopisi iz starega kraja poro-

čajo, da je v raznih krajih pre-

sklala policija več trgovin in vz-

ela večje svote kovanega denarja.

Za to pa je dala papirnat denar.

Trgovci in obrtniki se branijo pa-

pirnatega denarja, a vzeti ga mo-

rajo. S kovanim drobjem pa

močejo na dan in posledica tega

je, da so cene vsake potrebščine

tako neprimerne visoke.

Od nekaj je že navada, da po-

skrije ljudstvo v vojnih časih zla-

to in srebro. To se zgodi seveda

le v slučaju, da ga ima. V zlatu

vidi pravo ceno in pri njem se nič

ne izgubi. Drugače pa je pri sre-

bru. Srebrni denar ni toliko vred-

en kot se glasi njegova vrednost

in ako pride do poloma, dobi ljud-

stvo le vrednost srebra, ne pa

svote, ki je zapisana na srebrnem

pokritja v zlatu! Gorje potem dr-
žavljanom!
Iz njih se bo stiskalo, a odkod
vzeti, ko že preje itak nič ni bilo?
Oni, ki žive od naroda, bodo že
shajali, toda narod, oni narod, ki
dela kot bučala od ranega jutra
do poznega večera, bo stiskal do
obupa. Bojimo se, da bo to na-
grada avstrijskim narodom za
njih zvesto branitev krone nena-
padene domovine!
Potem se bodo oglašali kaki
svetohlinci, ki žive prav dobro od
ožemanja narodov, ter rekli: "Le
doma ostanite na svoji grudi, tr-
do delajte, bo že nekako šlo!"
Sami pa se bodo mastili ob žuljih,
zapeljanih narodov...

Domače vesti.

Zaroka. Zaročil se je urednik
našega lista gospod Gilbert Po-
trato z gđc. Anico Pakiže-
vo. Prijatelju in tovarišu naše
najiskrenejše čestitke.

Begunci s Sahalina.

Ruski spisal V. Korolenko.
Za Glas Naroda priredil F. R. D.

(Nadaljevanje.)

IV.
Pomagač starešine je bil pripo-
vedovalec, Vasilij, ki je nosil te-
daj neko drugo ime.

Se dva dni sta minila in celo
stvar so arestanti premislili in
prerешali. Na prvi pogled se je
zdelo, da so zbrisane vse sledi,
kriveci nenajdljivi in zakonitimi
zastopnikom "zadruga" je grozi-
la le lahka disciplinarna kazen.
Na vsa vprašanja so dajali kaz-
njenci samo en odgovor: "Mi smo
spali."

Pri natančnejšem opazovanju
pa je vzbujala stvar dvom, ki se
je nanašal na Vasilija. V takih
slučajih dela zadruga vedno tako,
da se dokaže popolna nedolžnost
starešine in pomagača, in tudi v
tem slučaju je mogel dokazati
Vasilij, da ni bil pri dejanju čisto
nič udeležen. Pri tem pa so
znajevali starejši arestanti, ki so
šli že skozi ogenj in vodo, z gla-
vami, ko so se pogovarjali o tej
stvari.

"Slušaj," je rekel, pristopivši
k Vasiliju, nek star, osivel pote-
puh, "ko dospemo na Sahalin, se
pripravi na beg. Slabo stoji s te-
boj!"

"Kako to?"

"No, tako. Ali si prvič ali dru-

gič pod obsodbo?"

"V drugič."

"Torej. Ali še veš, proti komu

je izpovedal ranjki Fedka? Proti

tebi. Radi njega si šel vendar za

nekaj tednov v verige. Ali ne?"

"Da."

"No, in kaj si mu rekel takrat?

Vojaki so te vendar slišali. Kako

misliš o tem — ali ni bila to gro-

nja?"

Vasilij in drugi so uvideli, da

je vzroka dovolj za tako sumnjo.

"Torej le premisli in bodi pri-

pravljen, da boš ustrelen."

Med ljudmi se je zaslislalo mrm-

ranje.

"Bodi tiho, Buran!" so mu kli-

cali nevoljno.

"Brezpoldno čenčanje!"

"Starostna oslabelost... ma-

lenkost! Ustreliti! Stari je zno-

rel."

"Nisem znorel," je rekel stari

jezno in pljunil. "Ničesar ne raz-

umete, vi neumneži! Vi sodite,

kakor je v Rusiji, jaz, kakor je

tu običajno. Poznam tukajšnje o-

bičaje in rečem ti, Vasilij: če

predložijo tvoj slučaj guvernerju

amurskega okraja, tedaj bodi pri-

pravljen, da te ustrelje. Morda te

iz milosti obsodijo na "kozla"

(neke vrste klop, na katero so

privezali arestanta ter ga bičali),

pa to je še slabše: od tam vodi ne

vstaneš. Uvidi vendar, moj dragi,

da smo na ladji, kjer je postava

Ker je prišel radi "zadruga" v
nevarnost, čutila se je ta obveza
nogo, pomagati mu pri begu. Zaloga
suhorja, ki so ga si prihranili po-
lagoma od svojih dnevnih dele-
žev, se je njemu prepustila in Va-
silij je začel nabirati ljudi, ki so
se imeli soudeležiti pri begu.

Stari Buran je pobegnil že dva-
krat s Sahalina, zato je tudi to-
krat takoj padla vrsta nanj. Sta-
ri je bil kmalu za to.

"Meni je pač določila usoda",
je rekel, "umreti v gozdu. In ta-
ko bo gotovo tudi boljše. Samo
eno: nič več nisem tako trden kakor
prejšnje čase..."

Stari potepluh je postal resen.

"No, le dalje nabiraj. Za dva

ali tri ni vredno bežati. Beg je te-
žak. Če moreš nabrati kakih de-
set moč, potem je dobro. Jaz bom

šel z vami, dokler me bodo ne-
sle noge. Samo umrl bi rad kje

drugo, kakor na tem kraju."

Buran je postal še resnejši in

po razoranih licih so se mu udrele

solze.

"Oslabljen je starec", je mislil

Vasilij ter nabiral tovariše.

Parnik je krenil okolo pred-

gorja ter se bližal pristanu. Are-

stanti so stali v skupinah pri o-

kenih ter se razburjeno in rado-

vedno ozirali v skalnate, visoke

bregove otoka, ki so kljub nara-

ščajoči večerni temi čimdalje raz-

ločnejše risali.

Ponoči je zavlil parnik v pri-

stan. Otokov breg so tvorile črne,

temne, ogromne skale. Parnik se

je ustavil, straže so se razvrstile

in arestante so pričeli premeščati

na suho.

Tuintam se je zablislila iz teme

na bregu kaka lučka. Morje je

butalo na pesek, nebo je polno

oblakov težko viselo nad njim in

duše vseh so bile prevzete od glo-

bokih, težkih misli.

"Ta pristan," je rekel potihlo

Buran, "se imenuje Dué (na za-

padnem obrežju Sahalina). Tu bo-

mo stanovati prvi čas v kasar-

nah."

Po klicanju vspricho krajnega

predstojništva so odpeljali eno

skupino na breg. Po mesecu tra-

jajočem bivanju na ladji so sto-

pili arestanti prvič zopet na trda

tla. Ladija, ki so prebili na njej

toliko časa, se je lahko zibala na

valovih ter izdihavala bele obla-

ke dima, ki so se jasno razločili

iz nastajajoče teme.

Spredaj so gorele luči; čulo se

je glasove.

"Transport arestantov?"

"Da."

"Senkaj, v sedmo kasarno!"

Arestanti so se bližali ognju.

Niso šli v sklenjeni vrsti, ampak

ponikali so se dalje v neredu in

vsi so se temu duli, da jih ni

nihče naganjal od strani s puš-

kim kopitom.

"Bratje," so govorili mnogi

začuden, "zdi se, da nimamo ni-

kakega stražnika."

"Tiho!" je mrko odvrnil nato

Buran. "Čemu ti treba tu straže?

Tudi brez straže ne boš ušel od

tu. Otok je velik in divji. Povsod

moreš umreti tu od lakote. Krog-

inkrog otoka je morje — kaj ne

slišiš?"

In res! Vzdignil se je veter,

svetelnice so brlele v neenakem

svitu in votlo bučanje morja se je

slišalo od brega kakor tulenje

zbujačooe se zveri.

"Li slišiš bučanje?" se je obr-

nil Buran do Vasilija. "To je ne-

sreča in gorje — od vode biti ob-

dan od vseh strani... Čez morje

je treba na vsak način, toda do

ti le po dolgem prevdaranju. In

take zapirani ne hasne mnogo: ti

le uidejo, če ne iz kasarne, pa od

dela.

"No, Buran, zdaj svetuj!" se

je obrnil Vasilij tri dni po njih-

vem prihodu na otok do njega.

"Ti si vendar med nami najstar-

ši, iti moraš naprej ter dajati po-

trebna povelja. Za živila bo seve-

da tudi treba poskrbeti."

"Kaj naj svetujem", je rekel

Buran. "Težko je, kajbo starost

ni nič več po tem. Skrbj torej

sam: Čez kake tri dni nas bodo

poslali v skupinah na delo, pa tu

di drugače nam je dano na prosto

voljo, zapustiti kasarno. Toda z

vrčoo te ne bodo pustili ven. Zato

le premisli, kako naj začnemo."

"Premisli ti ter prevdari, Bu-

ran; ti moraš vendar boljše ve-

deti!"

Toda Buran je hodil okoli brez-

bržno, mrko. Z nikomur ni govor-

il ter je vedno mrmral nekaj

predse. Z vsakim dnem se je zdel

stari potepluh, ki se je znašel že

v tretje na tem kraju, slabšeji.

Medtem je nabral Vasilij še de-

set moč za beg, od katerih je bil

eden čvrstjši kakor drugi ter je

slišil v Burana in ga skušal oživiti

Artilerijski dvoboj.

(Pr. Jerina, enol. prostovoljec.)

Prekrasno pomladansko jutro, prvo, ki sem je doživel v svojem enomesečnem bivanju na bojnem polju. Zdelo se mi je to jutro podobno onim, ko sem še brezskrbno hodil po Močilniku, zatopljen v krasoto narave, in občudoval stvarstvo Vsemogočnega, ki je v svoji neskončni dobrotljivosti obdaril človeka s tako krasno naravo. Taki in enaki spomini so za človeka, ki se je na bojnem polju že kar udomačil, hujši nego smrt od sovražne kroglice.

Radi sovražne premoči smo morali menjati naše postojanke. Izbrali smo si prostor, ki se nam je zdel po svoji naravi legi kakor izbran za naše havbice. Začeli smo takoj z ognjem. Kakor v poletnih dnevih, ko se prevleče nebo s temnimi oblaki, iz katerih svirajo bliski, ki jim sledi gromenje in temu toča, ki potolče ponosno proti nebu kipeče zlati klase na polju, tako smo bili tudi mi naenkrat obdani od oblaka dima, ki je nastal vsled hitrega streljanja, in svinčena toča granat in šrapnel, ki se je vsipala iz naših havbic, je neusmiljeno razsajala med vojniki sovražnih čet. Govorilo se ni nič, znamenja so se dajala samo z rokami. Vsak izmed nas je delal z naporom vseh sil, da nas je obli val pot, kajti vsi smo vedeli, da je izid ljute bitke odvisen skoraj samo od naših havbic.

Skoraj celo uro je trajalo gromenje topov, ne da bi bili sovražniki izsledili naše postojanke. Sovražne granate in šrapnele smo vdeli padati kilometer v stran. Bili smo prepričani, da nas ne izsledijo; v tej misli nas je zlasti utrdilo dejstvo, da se je sovražni ogenj vedno bolj oddaljeval od nas, mesto da bi se nam bližal. Toda naenkrat zaslišimo tik za našimi hrbti strašen pok: udarila in razletela se je sovražna granata. Tudi je sledila druga, tretja itd. Ker je po prvi trajalo celih pet minut, predno je priletela druga, smo si že mislili, da so sovražniki samo slučajno namerili takaj. A ko je priletela druga granata in so ji čimdalje hitreje sledile nadaljnj, smo uvideli, da so nas izsledili.

Sovražnik je dobro meril: razen treh prvih so vse naslednje eksplozivale v naši neposredni bližini. Sto korakov vstran smo imeli spravljene konje. Človek bi mislil, da se bodo vsled strahu, neprestanega pokanja iztrgali in razbežali na vse strani. A tako so že vajeni bojnega hruma, da se niti ne ganejo, pa naj še tako grme naši in sovražni topovi v njihovi neposredni bližini. Seveda so taki le konji, ki so že dalj časa na bojišču.

Najprej so padale sovražne kroglice za nami, potem so udarile v prostor med baterijo in konji in padale tudi sredi med konje. Pretresljiv je bil pogled na teško ranjene konje, ki so hropili, iz golega in nosne jim je tekla kri, pogledi so se užigali in ugašali, udje so se z trenutek zgnili in v zopet obstali — vse to je pričalo, da smrt ni daleč. Hotel sem jim skrajšati strašno trpljenje — bili so trije — ter jim iz revolverja poslali odresilno kroglo. Toda tisti trenutek so začele granate in šrapneli padati naravnost med nas, da sem pustil konje in mislil na drugo. Kakor bi kdo s palico sunil v srčeno gnezdo in bi se vanj zakadili vsi sršeni naenkrat, tako smo sedaj tudi mi začeli delati s podvojenim silo. Kar zdivjalim smo, gromenje naših topov, razpokavanje ruskih granat in šrapnel je povzročilo, da nisem mogel več ločiti posameznih strel med seboj, ampak sem čul samo dolgo, dolgo gromenje, katerega ni hotelo biti konca ter se mi je zdelo, da traja celo večnost.

Po celim telesu sem čutil mrzel pot in nemo sem gledal, kako je tu pa tam udarila granata v gručo moštva, ki ga je močni pritisk granat razmetel na vse strani. Vse nakrog so ležali smrtno ranjeni; slišal sem njihove mile vzdihle, videl njihove umirajoče poglede. Njihova kri se je mešala z deževnico in jo popolnoma pordečila — vsepovsod sama kri, sama kri. Vedel sem, da se vsak hip lahko tudi moja kri zmeša s krvjo ostalih, to da vse to ne ni napravilo obupnega ali prestrašenega, marveč sem le popolnoma otopel. Ko sem preje včasih bral opise bojnih prizorov, sem ves trepetal in sočustvoval z žrtvami; toda če se človek sam udeležuje boja, postane popolnoma nesposoben za kakršenkoli človeškoblag občutek.

Polagona sem zgubil ves razum in nisem mogel več trezno misliti. Ko sem se ozrl po bojnih tovarših, se mi je zdelo, da se, sam zver, nahajam med divjimi zvermi, še vedno žejnimi krvi, dasi se jim iz gobcev kadil preobilo zavzete krvi bogatega plena. V očeh vsakogar sem bral, da ne misli na smrt, marveč samo na to, da bi se prelilo čim več sovražnikove krvi. In ta strašni prizor je trajal dolgo, dolgo, celo večnost. Če se sedaj spomnim na to borbo, zatrepeta, kakor je zatrepetalo srce ubogih staršev, ko so nenadoma zvedeli, da jim je padel edini sin, njihova edina nada na stara leta.

Granatam so sledili šrapneli. Sicer je učinek vseh teh veliko večji, če ne eksplodirajo previsoko, a moralni učinek granat je veliko večji. Potem so se začele menjavati granate in šrapneli in divja godba se je nadaljevala.

Poveljnik naših baterij je začel resno misliti, da bi menjali postojanke, a dokler ne pride povelje, tega ni mogoče storiti. In povelja ni bilo, ker je opazovalec javil, da naše granate in šrapneli strašno obdelujejo sovražno artilerijo, ki je na tem, da menja svoje postojanke. In še z večjo hitrostjo in navdušenostjo smo začeli streljati. Res pravi artilerijski dvoboj. Velicestno divjih strahot takega dvoboja ne more opisati nobeno pero.

Končno je sovražni ogenj ponehal. Takoj smo vedeli, kaj to pomeni. In res je opazovalec javil, da so uničene tri ruske baterije, katerih ostanki se umikajo. Bili smo zmagovalci. Pet minut na to smo tudi mi prenehali z ognjem. Še-le sedaj smo zopet postali ljudje in se zavedli človeških dolžnosti: pomagali smo ranjenecem, kolikor je bilo mogoče.

Tudi mene je ranil drobce granate, ki se je razletela v neposredni moji bližini, na čelu. Rano sem si bil sam obvezal in je sedaj že zaceljena. Brazgotina nad desnim očesom pa me bo vedno spominjala na dan, kakršnega ne bom, tako upam, nikdar več doživel.

Kurlandija.

ki je postala zadnje dni važno bojno prizorišče na skrajni severozahodni točki severnega bojišča, šteje krog 800 tisoč prebivalcev. Kmečko prebivalstvo pripada letskemu plemenu ter je Nemcem soimeno, plemstvo in mestno prebivalstvo, v kolikor ni židovsko je nemško. Dežela je zelo rodovitna ter ugodna za žita in živinorejo. Mitava in druga mesta so s kanali zvezana z Vzhodnim morjem. Petrogradsko-varšavska železnica teče skozi skrajni južno-vzhodni kot kurlandske pokrajine; razen tega vodi ob severni meji železnica proga iz Dvinskja v Rigo, katero mesto je z železnicami zvezano tudi z Mitavo in Kovnom. Zadržje imenovano železnico so nemške čete že uničile, tako da je Libava s kopne strani odrezana od prometa z Rusijo. V Kurlandiji je nad 300 jezer.

V 13. stoletju so Nemci vdrl v deželo in premagali domače slovansko prebivalstvo. Nemški cesar je današnje baltijske pokrajine, med njimi tudi Kurlandijo, podaril nemškemu viteškemu redu kot fevd. Kasneje so prišle te pokrajine pod poljsko gospodstvo. Doba samostojnih vojvod je trajala do leta 1795, ko je kurlandski deželni zbor sklenil, da se Kurlandija podvrže ruskemu žezlu, čemur je pritril tudi tedanji vojvoda. Od tedaj je Kurlandija ruska pokrajina. Ruska vlada je vse storila, da deželo poruši in vzame nemštvo vsako moč in ugled. V tem prizadevanju je igralo važno vlogo tudi pravoslavje. L. 1887, se je v vseh kurlandskih šolah uvedel ruski učni jezik. Za Rusijo ugodnega leta 1905, so se uprli tudi Leti izvršili velika opustošenja in proglasili baltijsko republiko. General Orlov je revolucijo strl in o tem silno trdo potrpel. Ob izbruhu sedanje vojne je ruska vlada razstila vse baltijske Nemce.

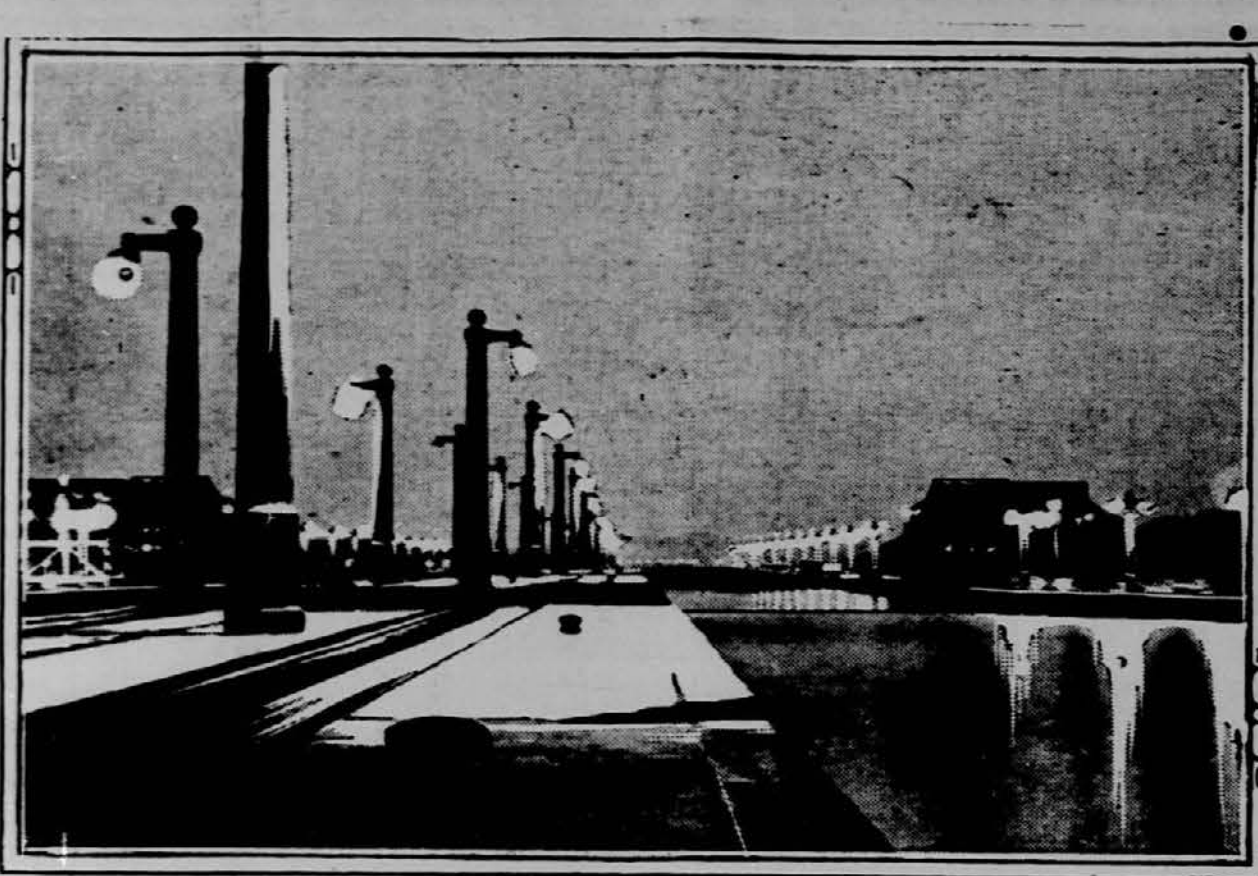
Izpred sodišča.

Sodnik: — S čem pa zamorete dokazati, da vam je oboženece ukradel žepni robec?

Tožnik: — Žepni robec, katerega so našli pri njem, je ravno tak kakor so moji.

Sodnik: — To vendar ni noben dokaz. — Poglejte, jaz imam ravno tak robec.

Tožnik: — Že mogoče. Dvanajst sem jih kupil, sedaj jih imam pa samo deset.

Gatun zatvornice v Panamskem prekopu.

Pionirji, saperji in železničarji v vojski.

Vojni poročevalec "Frankfurter Zeitung" piše iz avstrijskega armadnega višjega poveljstva:

Kakor na zahodnem bojišču, je bila tudi na vzhodu poverjena pionirjem vloga izredno velike važnosti. Organizacija tehničnih čet se tako v avstrijski armadi kakor v Rusiji razločuje od nemške v toliko, da obsega avstrijska armada pionirje in saperje, ruska armada pa pontoniere in saperje. Pionirji, oziroma pontonierji izvajajo v prvi vrsti službo na vodi, grade mostove in ceste. Saperji so pa izurjeni za utrjevanje in za službo v trdnjavah.

Pionirji so se vedno odlikovali. Ko je prodirala prva armada čez močvirja, so le pionirji omogočili operacije. Nešteto mostov so zgradili v prvih mesecih vojske čez San, Dunajec in čez Wysloc. Ob pomikanju v vojski na prostem sem in tja so morale zdaj najtemeljitejši in hitro podirati železniške proge, viadukte in mostove, ko je šlo naprej, so pa morale zopet uničiti naprave v najkrajšem času zopet tako obnoviti, da je bilo mogoče voziti po njih. Spretno in hitro so delale železničarske čete. Obnoviti so morale tudi več predorov. Najtežavnejše delo je bilo delo, izvedeno v dolgem predoru pri Miechovu, ki so ga bil trikrat uničen in ki so ga poizkušali trikrat zopet popraviti. Delo je bilo zato težavno, ker so (69) bile plasti rahle in so se usipavale. Čez mesec dni se je posrečilo da so mogli zopet voziti skozi predor.

Ne more se odrekati ruskim železniškim četam, da so zelo spretni in da so izborni izvedbani. — Preskrbe se v zasledenem ozemlju, da se je zopet lahko po vseh progah vozilo; zgradile so tudi več novih prog, ki so jih priklopile obstoječemu železniškemu omrežju. Na več točkah so zvezale galiske železnice z ruskim železniškim omrežjem.

Nemški časopis v zasedeni Franciji. V od Nemcev zasedenem okraju Ardenov dolgo časa ni izhajal noben list, pozneje pa je nemška vojaška uprava pričela izdajati neki list pod imenom "Gazette des Ardennes". Začetek je izhajal list enkrat na teden in je imel 4000 naročnikov. Od novega leta pa izhajala list dvakrat na teden in ima 39.000 naročnikov. Za Božič in Veliko noč je imel list posebne izdaje s poročili o bojih v Champagni. Dve ilustrirani izdaji sta prinašali slike iz nemških vojniških taborov. Dne 1. aprila je pričel prinašati list imena, v nemškem vjetništvu se nahajajočih Francozov. Ker Francija, kakor znano, ne izdaja seznamov izgub, mora sedaj Francozi brati ta, od Nemcev ustanovljeni list, če hočejo izvedeti kaj o svojih, ki so prišli v nemško vjetništvo.

Nezgodna francoskega generala. Iz Pariza poročajo: Avtomobil generala Jaquina je trebil pri Taredevu v drug avtomobil. General je težko ranjen.

Debata o ujetnikih v zbornici lordov.

Lord Newton je izjavil, da se ne more več dvomiti, da Nemci grdo in kruto ravnaajo z angleškimi ujetniki, slabše kakor z drugimi. V mnogih slučajih se jim del njihovo življenje neznanost, namenoma in z mrzlo krutostjo, ki človeka bolj odbija kakor izbruh podivjanosti pri manj civiliziranih narodih. V mnogih ujetniških taborih se jim daje samo hranice in oblačila se jim samo na pol in to samo zato, ker so Angličani. Se na slabšem kakor so častniki je pa moštvo. — Govornik je proti represalijam. Misli na posebno nesrečen slučaj, ko so Angličani sami dali Nemcem pretvezo za tak postopanje. Da se je z ujetnim moštvom nemških podmorskih čolnov drugače ravnilo, kakor z drugimi ujetniki, je provzročil več ali manj Churchill sam na svojo roko. Govornik je nasvetoval, naj se vrne Nemcem milo za drugo na drug način: z represalijami proti nemški lastnini. Če se to zgodi, bo Nemčija takoj drugače ravnila z ujetniki. Lord Kitchener izjavlja, da se je branil in branil, a vendar mora vrjeti, da Nemci slabo ravnaajo z ujetniki, kar potrjujejo ubegli ujetniki in francoski, belgijski, ruski in ameriški viri. Vsi oni, ki so preiskali njihove izjave, so se prepričali, da nemške oblasti ravno proti Angličanom postopajo nečloveško. Ujetniki se je skledo do nazga, se na razne načine kruto ravnaajo z njimi in nekaterih slučajih se jih je čisto hladnokrvno postrelilo. Lord Kitchener je končal: Nemčija se je dolgo vrsto let postavljala pred civiliziranim svetom kot velik vojaški narod in je v veliki meri pokazala vojaške zmognosti in pogum, toda zasadih bi morala tudi prapor vojaške časti in vojaškega združanja, ki bi ji pridobilo vsaj spoštovanje, če že ne prijateljstva narodov. Namesto tega pa seje ponižala do danj, ki ji bodo večni madeži v zgodovini in ki teknujejo z barbarično divjostjo dervišev. Uporaba duševnih plinov nasprotuje haaskemu dogovoru. — Ostali govorniki so kritizirali Churchillove represalije, ki je tekmo vojne že večkrat kaj storil kar na svojo roko, kar deželo zelo vznemirja in skrbi. Vlada naj pozorno pazi na svojega tovariša. — Kakor poročajo "N. W. Tagblatt", je sir Grey končno se izjavil, da bo Angleška zahtevala popolnega zadoščenja glede ujetnikov in kazni za krivice.

Danska govedina v Budimpešti. Občinski aprovizacijski urad je začel dobivati z Danskega svež govedino izborne kakovosti. Me-so se cenje prodaja nego domače. Prebivalstvo je splošno zadovoljno s tem mesom.

Prestolonaslednik krstni kum sinčku pok. dr. Sosića. Sinčku pok. dr. Andreja Sosića, ki se je poročil šele po smrti svojega na južnem bojišču padlega očeta je krstni kum prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef. Otrok je dobil pri krstu ime Branislav Andrej. Kot dar svojemu kumčetu je poslal prestolonaslednik zapeljivost z začetnicami svojega imena. Prestolonaslednik je zastopal pri krstu nadčitelj Gorkič.

Proti izganjeptju. Ruska vlada je razpisala celo vrsto vrlo znatnih nagrad, skupaj 724.000 rubljev, za izume, vsled katerih bi se dal napraviti alkohol popolnoma nevziten, a bi ostal poraben za vse tehnične namene.

Ruski general Kaulbars v Belfortu. Iz Genfa poročajo: Ruski general Kaulbars je obiskal Belfort ter si ogledal ondotne utrdbe.

Gorenjska korenina povsod uspeva.

Andrej Černe iz Kranjske gore, ki služi pri 7. top. polku, je že od začetka vojne na severnem bojišču ter je še vedno čvrst in zdrav. — Pred kratkim je pisal svojim staršem med drugim:

— Sedaj sem pri polkovnemu poveljstvu v telefonski službi in se mi kar imenitno godi. Sicer se tudi k nam časih izgubi kaka granata, ki izkoplje, kamor udari, jamo, v kateri se lahko skrrije 10 mož. A kaj zato. Smo pa v vojni in v vedni nevarnosti, pa naj je kdo tu ali tam. Najbolje je, da se človek ravnodušno prepušti usodi. Ako mi je krogla namenjena, me bo našla, naj bom kjerkoli, in sicer najraje takrat, ko se bom najmanj nadejal. Mnogokrat, bi me bila že zadela granata, šrapnel ali infanterijska krogla, ko bi bil napravil le še korak na desno ali levo, stopil malo hitreje ali pa počasneje. V vojni je človek vedno izpostavljen slučajju. Vendar sem pa vedno bolj vesel, da sem pri artileriji, ker je vseeno boljše nego pri pehoti; nas je vendar še nekaj tu, kar nas je šlo prvih iz Ljubljane, pri infanteriji so pa taki bele vrane. Pri dragoncih je pa menda še boljše nego pri artileriji.

Zdrav sem, hvala Bogu, popolnoma, da, še bolj, nego sem bil doma. Niti dneva se nisem zamudil in tudi nahod me še ni nikoli mučil. Ker sem se zopet malo odpeljal, me je tudi več v hlačah, ki so preje že kar mahedrale na meni. Kruhna imamo sedaj dovolj: včasih dobimo tudi vino. A druga bo, kadar pojdemo zopet čez Karpatse v blaženo Galicijo.

Zadnji čas smo dobili mnogo rekrutov in tudi nekaj starih je prišlo nazaj. Novincem nič kaj ne zaupamo; pri topovih je kolikor mogoče samo staro moštvo, ker stare kosti še niso trhle, čeprav smo že 8 mesecev tukaj, in najbolj zanesljive.

Uši sem popolnoma odpravil: eter je prav dober za to, a še boljše je mazilo. Pobiti se sploh ne dajo; časih sem jih 100 pobil na enem mestu (!), a sem jih bil še vedno ves živ. Sedaj bom imel nekaj dni mir, dokler si novih ne zalezem.

Drugo pismo se glasi:

— Tu zopet zima. Sedaj je bil nekaj dni tak veter, da je pomele vse sneg ter ga naneslo po jarkih in naših kritjih. Pa menda bo tega kmalu konec. Sveda pa pridejo s pomladjo novi napori in novi boji. Sedaj smo že tretji mesec na enem in istem kraju ter se večji del samo gledamo med seboj. Dobro smo utrjeni in zakopani v zemlji, da nam sovražnik ne more z lepa do živca. Toda tudi ruski medved se je zakopal globoko v zemljo. Gotovo je, da se ne bomo večno gledali izleza jarkov, marveč bo prej ali slej počilo in bojni ples bo znova zavihral.

Jaz sem še vedno pri telefonu in se mi prav dobro godi. Ker imam jaz do polnoči službo, lahko jutraj do 8. spim, medtem ko je gospod polkovni poveljnik, ki tu di ne gre pred polnočjo počivat, vsako jutro že ob 6. na nogah. — Torej se meni boljše godi nego njemu. Ker redno zamudim skupni zajutrek, si moram sam kuhati; v sobi imamo peč, a tudi star štedilnik je pri hiši (neka pristava) ter si torej že lahko kaj zvarim. Zelo nerad se sam hvalim, a toliko pa že moram reči, da sem se naučil imenitno kuhati: Kavo, krompir v oblikah, pražen, zmečkan itd. Kar je boljše stvari, jih pa še ne izdam ne, kakor n. pr. žgance iz otrobov z maslom zablane. Kako in kdaj sem jih kuhal vam bom drugič povedal. Za danes vam samo to rečem, da kadar pridem domov, ne boste več jemali kuharice. Če bom katerikoli krat kaj prismodil, dvakrat solil ali pa neslano skuhal, nazadnje pa še vse skupaj prevrnil, kakor se mi sedaj čisto godi, boste morali potrpeti, kakor potrpite sedaj tudi jaz. — Srčen pozdrav vsem skupaj.

Kinematografski operatorji v vojni.

Fotograf, ki je dobil od svojega film. društva nalogo, da napravi v vojni posnetke, je združen z mnogimi težavami in nevarnostmi. On mora deliti ne samo vse nevarnosti vojaka, ako si hoče pridobiti res zanimive slike s fronte, ampak se mora tudi boriti proti strogim prepovedim raznih vojnih vodstev in mora gledati, da se jih najbolj spretno izogne.

Navadno se v to svrhu poslužuje t. zv. telefon aparatov, t. j. aparatov s takimi lečami, ki dopuščajo da se napravijo posnetki iz velike daljave, katere pa kljub temu izgledajo, da so napravljene iz najbližje bližine. Neka francoska tvrdka uporablja, kakor to poroča "Neue Zuer. Ztg.", aparate, ki posnemajo slike iz daljave 500 metrov, in ki so vsled svoje jashosti tako goljufive, da bi mogel človek verjeti, da so fotografirane iz samega okopa.

Ta način se že dolgo časa uporablja tudi v naravi, n. pr. pri fotografiranju življenjskih navad zveri ali pašljivih živali. V vojni mora biti aparat bolj pripraven za transport. Zaradi tega ne uporablja težkih trnogov, ampak si pomagajo z enostavnimi lastnimi konstrukcijami z ozirom na figuracijo tal. Pri uličnih bojih Nemcev in Belgijcev je postavil neustrašljivi fotograf Mason aparat sredi same ceste, sam pa se je za njim vlegel na trebuh. Panoramni podobni pregled nemških pozicij je ponesel Mason z nekega brzojavnega droga. Potem ko je sam zlezal na drog, je potegnil s seboj z žico aparat, ki je bila ovita okoli njega.

Bizul je fotografiral prihod Nemcev v Gent skozi uro in pol, potem ko je pred tem v vrata neke zapuščene trgovine izdobil luknjo, ki je bila ravno zadostna velika za lečo njegovega aparata.

Nič težje od samega posnetka in tudi transport slike t. j. da ne pade v roke cenzorja in da potem eventualno ne bo ničena. Neki predzri Amerikane je z velikimi težavami fotografiral topniški dvoboj med Nemci in Francozi, ali ni mogel svojih slik spraviti na varen prostor. Skril je svojo kamero in svoj film v kleti neke zapuščene hiše in se je vrnil šele čez par dni, ko je bilo bojišče nekam drugam prestavljeno, v svoje skrivališče, vzel svojo lastnino in z velikim naporom prišel do nekega parnika, ki ga je rešil pred samovoljo neizprosne cenzorje.

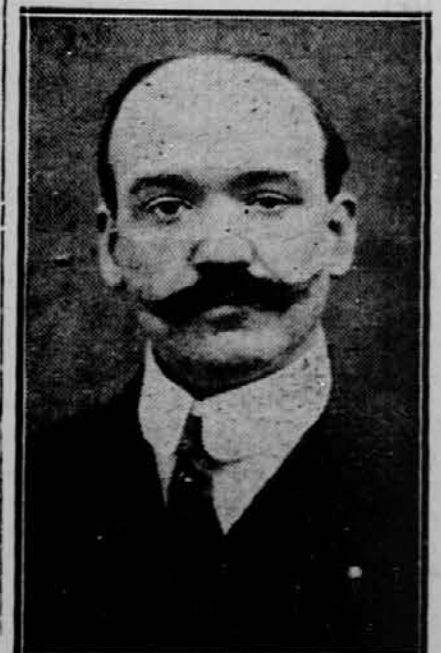
Izdelovanje menelita v Franciji.

"Genfer Suisse" poroča iz Lyona, da so dobile ondotne tovarne za razstreljavo od vojnega ministrstva povelje, naj podvoje število delavcev. Zdal dobavljajo vsak dan 1200 stotov melinita.

Kad bi izvedel za naslov svoje prijateljice JERE ZANOŽ-KAR. Soma je od Sv. Katarine. Pred dvema letoma je prišla v Združene države in ne vem, kje se sedaj nahaja. Prosim cenjen rojake in rojakinje, da mi sporoče njen naslov, ali pa naj se mi sama javi. — Alois Ravnikar, Camp 31, Cheat Bridge, W. Va. (57-6)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKŠHE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadavna potrdila.

Sedaj se mudi v Johnstown, Pa., in okolici. Upravištvo "Glas Naroda".

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 87, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-ber-ton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.
JOHN VOGRIK, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6. St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikačji se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boče odpiralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAJNE!

Vse proteste, incitacije, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Carmen.

Milan Pugalj.

Tisti večer je bil gledal četrti Zofijo Večerino kot Carmen. In kakor je bil prvi in drugi in tretji večer za njo ves vnet, enako se mu je godilo četrti večer. Ko je planila na oder, rdeča, rjavah in zdravih rok, gibčna, kakor bi se ji zvijale pod kožo mesto udov močne okrogle kače, drznih, živih gležnjev in trdih, skro moških in vendar strastno ženskih korakov, ko je bušila tako med igralce, je bil Jalen med publiko, ki se je zgnila, popravila na sedežih, naglaj naprej in se stresla prijetno dirjana vlad divjega in slastnega užitka. V obraz je zagorel, sklonil se je globoko do rame svojega prednika v parterju in gledal mimo glav na oder z očmi, ki so bile vlažne in so ga pričele peči, da jih je trepetoma zapiral. Nosnice so mu drhte, ustnice se je oprizala pekoča suša in po žilah je vrela kri, kakor bi pod njim gorelo.

Carmen je pela svojo pesem in njen glas je bil širok in topel, skoro moški in vendar žensko vroč in mamljiv. Hodila je sem, hodila je tja in kačasto telo se je pod obleko vilo, se krčilo in iztezalo, trepetalo in strmelo, vabilo in zavračalo. Imela je na sebi rožnato krilo, segajoče nekoliko čez kolena, in kadar se je naglo zasukala, se je videl onekaj temnega, okroglega, kakor da bi bilo tisto njeno golo koleno. — Stopala so bila majhna, ali v njih je bila moč, ki je glasno govorila ob vsakem koraku. Prožnost gležnjev se je prelivala v prožnost meč in po nogah je neprenehoma teklo in valovalo nekaj divjega in eiganskega. Njen pas je bil ozek in v pisani, bluzi nad njim so se vzpenjale in bočile neznane prsi, ki so se zdele žive in smeje, kakor da hočejo na plano, nepretrgoma tipajoče po obleki.

Ko je za nekaj časa izginila z odra, se je naslonil Jalen na stolu nazaj, si nekoliko oddahnil, se ozrl po mračnem parterju in si mislil: — To je strašno, to je vražja ženska! Človek, sicer miren, vzkipl in nenadoma razume to, česar ni mogel verjeti knjigam: moč je, jako moč je, da vlad ljudem do ženske ta ali oni pobesni,

da postane zmožen hudodelstva do sebe ali do bližnjega. Ta Carmen na primer je strašna, je vražja ženska!

V prizorih, ki so se vršili brez nje, se je pomiril. Kri mu je izginila s čela, sene in uhljev, in vsled svoje bele kože po licih in nosu in črnih kratkih brk je bil videti celo hladen. Frizuro si je bil pokvaril in njegovi črni in svetli lasje so se tiščali v par zleknežnih šopih čela in silili gosti in zmedeni na senco.

— Nič, si je mislil naprej, vse kar imamo, tudi najlepše traja le nekaj časa. Kadar postane užitek res užitek, že ni skoro več užitek. Imeti pa še to, kar nas silí vanj, to se pravi biti mlad in pri moči. Ta zavest je prijetna.

Zdaj je zopet planila izza kulisa na levi Carmen. Trgala se je, vokalji so jo privlekli, in se bolj rdečala in razgaljena je bila kakor poprej. V oči se ji je utrinjal pravi fakiški ogenj. Ko je nenadoma metala glavo zdaj v to in zdaj v ono stran, se je bliskalo v njih, kakor bi sukal kdo črna stekla, za katerimi ti žerjavica. In ramo je imela golo. Ko se je zunaj tepila, ji je nekdo raztrgal bluzo. Zvezali so jo, prijemali so tiste njene divje roke in čisto od blizu je gledala vanje motna belina njene okrogle in polne rame. In ta motni blesk je taval po glešču, obračal se sem in obračal tja. In Jalen se je spet sklonil naprej in gledal mimo glav svojih prednikov na oder vnovič vznemirjen in vroč.

Prvo dejanje je bilo končano in odahnil si je. Luči so zasvetile in z drugimi vred je vstal in odšel v prostore za pivec in kadilec in hodil ob steni gor in dol. Kupil si je kosček kruha in klobaso in prigrizoval je oboje brez okusa in nevede. Včasih je obstal ob mizi, si mislil:

P-h 30

natočil mehanično iz steklenice piva in pil počasi, gledal v strop in si mislil:

— Vse je v našem življenju le prehodno, ali tudi mi sami smo prehodni. Ta moja apatija, s katero gledam dogodke in stvari krog sebe, ni prava. Ciničem je neka bolehnost. Človek je tukaj, sredstva so tukaj, morda se dobe za to dvoje tudi cilji. — Ta ženska ta Carmen je od vraga. Človek ima denar, ima ženske, no, ta do-godke pa spada v tisto vrsto do-bezni do ženske ta ali oni pobesni,

Predsednik Wilson v ulogi Hamleta, slovitega junaka iz istoimenske žalostne Shakespeare. "Čeli svet je skočil iz tečajev in nesrečna usoda je določila mene, da ga spravim zopet v red!"

krat v življenju vsakega posameznika.

Po hodniku je zvonilo. Jalen je plačal in se vrnil dolg in raven. Gledal je prizor z Mikaelo, dobro posteno deklico, ki pride za fantom daleč v gorovje. S trepetajočo deviško dušico ga išče, dokler ga ne najde.

— Devišstvo, nedolžnost, si je mislil, so jako lepe stvari kakor čednost sploh, ali tudi jako dolgočasne. Rajna mati bi rekla: Izpridil si se, sinko, svet te je pohujšal in popačil. No, bodi po njem!

Prišla je zopet na oder Carmen. Živela je takrat med eigani in roparji. Nosila je puško, kadila cigarete in hodila po odru v rjavih škornjih, čemerna, zatopljena vase in v svoje misli na drznega bikoborec. Joze, njena hipna kaprica, lirska toži svoje gorje v tenorju, lirsko trpi in lirsko propada. In Jalen se nečesa zmisli in se nasmeje.

— Tudi jaz sem tenorist, si šepne, in pogleda v temni strop.

Po predstavi gre naravnost domov. Po cestah je suho in še vedno ni njega. Ljudje hite ob desni in levi in posređi tiho tečejo gosposke kočije.

— Jutri si mrmra Jalen, moram v trgovini opraviti tisto stvar, na vsak način, zadnji čas je. . . .

Ovratnik si je dvignil, tesno je zavil v suknjo, nenadoma se okrene, gre nazaj in obstane ob voglu nasproti gledišča. Velika luč na vrati ne gori več. Mračno je in dve kočiji stojita na cesti. Na dveh kandelabrih, na katerih ne gore več luči, slonita nizka in čokata izvoška kakor dve črni neznanj mrtvi masi, ki se nikoli ne gane. Izmed strel se vidi temno nebo, nasuto nenavadno nagosto z bleščajočimi zvezdami. Vse je mirno in tiho.

Zdaj naenkrat se vsuje na nli črna ženska smeh in debelo moško govorenje. Iz gledišča prihajajo ob stranskih vratih igralci in igralke. Izvoška oživita, premakneta se in se valita s sencami l kočijam kakor dve ogromni črn krogli.

— To je njen smeh, konstatira v mislih Jalen. In smehljaje se gleda za drdrajočimi kočijami.

Zdaj gre zares domov. Pride, odloži suknjo in klobuk v svetlo, bi poulične svetilke, ki sveti skozi nezastorano okno, sede za pisalne mize, odvijte električno luč, jo postavi predse in nekaj premišlja.

Odpre s ključkom predal in dene na mizo pet zaprtih pisem z istimi naslovi: Gospodični Zofiji Večerini, igralci. Prereže s škarijami vseh pet kuvert, privleče iz njih pisma in jih razloži po mizi. Gleda jih, bere in se smehlja.

— Katero je najboljši? se vpraša in pokasla.

Odloči se za tisto, ki je na levem koncu, položi ga predse in še enkrat čita.

— Dobro je, kima, nekam moško se glasi. To mi je po volji.

Popravi datum, napiše naslov na novo kuvert in zapre. Vstane, hodi po sobi, obstoji na sredi in govori, kakor bi se iz samega sebe norčeval.

— Jaz sem se torej odločil.

Carmen mu je odgovorila čez dva dni. Pisala je, naj jo obišče bližnji nedeljo od dveh, da se je o njem informirala, da nima nič proti temu, itd.

— Kako previdno! se je oglašil Jalen, ali bilo je, kakor da hoče sam pred seboj skriti neko zadržko, ki mu ni neprijetna.

2.

Bil je že več let poročen in njegova žena je nastopila po dolgem odmoru kot Carmen. Prišel je v ložo, s sedemletno hčerko in šestletnim sinčkom. Tako je velela žena.

Občinstva je bilo mnogo. Po prostoru je sijala prazniška razsvetljava in iz lože v lože se je pogledovalo mnogo lišpavih obrazov. Vse se je svetilo, gibalo in šumelo. Pod odrom so pričeli godci uglašati godala. Civilen je njihovih instrumentov je bilo vedno huje in obilnejše. Violinist je poskusil par pasaž, isto si je privoščil flavtist. Nato sta se izkazala v par kadenceh še čelist in eden izmed klarinetov. Vmes je pomrmal bas.

Prišel je kapelnik, luči so ugasi-tele, godba je pričela z ouverturo.

— Temperamentno! je kimal Jalen, stal v loži in prekrizal roke na prsih. Nad čelom ni imel več las, njihova rast se je pričela šele sredi temena. Okrog nosu so se P-h 31

mu začrtale v kožo ostre poteze. Otroka sta bila lepa, nekoliko ble- da, oba temnih las.

Predigra je izzvala bučen aplavz. Ko se je občinstvo pomirilo, se je zastor naglo dvignil. Kmalu je planila na oder Carmen. Jalen je nastavl kukalo.

— Salament, si je mislil in se pri- tem nekoliko smehljaj, kako se su- če in vihti! Kako strastno pogle- duje tenorista in kako strašno za- bavlja po navadi čezenj!

Po gledišču je bilo tiho. Car- men je pela, se vila okoli mladega Jozeja in mu vrgla nazadnje rde- čo rožo. Pela je ravno pesem 'Lju- bav doma je pri ciganih', in Jalen si ni mogel pomagati drugače, kakor da se je spomnil skrivoma in smehljaje:

— To je tista pesem, ki jo pre- peva vse dopoldne pri dekli v ku- hinji. In dekla jo poje že ravno ta- to kakor ona in komiji jo znajo, rečeni in hlapce. Sploh čela hiša zna: Ljubav doma je pri ciganih.

Sinček je potegnil očeta za su- kajo in rekel:

— Kako mama skače!

— Neprijetno, je šimilo Jalen- po mislih. Zopno! Bolje bi bilo v takih slučajih otroke pustiti do- ma.

Hčerka je skrla obrazček za na- slonjalom in se tiho smejala. Car- men je pela in igrala v splošno za- dovoljnost. Zdaj so jo pripehali na oder, zdaj so jo zvezali in nje- na rama se je pri tem razgalila. S to golo in motnoblesčečo ramo je pričela svoje koketerije po o- dru in po gledišču.

Jalen je gledal skozi kukalo, se domisli, da je njeno rožnato krilo neko staro spodnje krilo, in se smehljaj.

— Pomagati si zna dobro. Blu- zo na rami sem v naglici razparal in potem nalahko spel. Vidi se, da sem dobro napravil.

Prvo dejanje je pri kraju. Pro- stor se razsveti in prične se zopet medsebojno ogledovanje iz lože v ložo. Preko odra visi pregrinjalo in po njem so naslikane velike na- ge ženske, ki plečejo. Slikarja je že stara in obfodela. Neke nezna- ne mlade dame v loži nasproti stra-

žno zabadajo svoje oči v mladega oficirja, ki sedi v loži tik Jale- na. Pomaknil se je čisto na kraj, pol hrbta moli se preko stene, zdi se, kakor bi ga že deloma privleklo bliže. Pomagajo si z lornjenami in s kukali.

Jalen gleda v strop. Tam se vr- ste okrogle slike z nagimi ženska- mi. Vidi se, da so vse podobe iz- gotovljene obtrniško. Ženske so blede, prsate, preko bokov nena- vadno široke in močnih in zlasti zgoraj debelih nog. Cel prostor je vsled tega enoličen in dolgočasen.

Po hodnikih zvonijo, ljudje dr- ve nazaj na svoje prostore, luči u- gasnejo, zastor se dvigne in opero pojo naprej. Carmen pride na o- der v lovski opravi. Otroka se zga- neta in si pošepčeta.

— Mama ima puško!

— Postarala se je, si misli Ja- len, brezdomno se mi zdi, da se je postarala. Vendar je jako šmin- kana.

Mikaela pride s svojo cajnico, nedolžna in plaha, poje nežno, gle- da kakor srnica in Jalen se zdi, da je to vsem gledalcem prijetno. In nadalje, ko se bliža Carmen svojemu bikoborec, ga objame nekaj nezadovoljnega. In v zad- njem dejanju, kjer zabode Joze svojo ljubezen, se ne more vzdr- žati in zašepče predse:

— Kostum je neokusen! Zopr- na komedija pravzaprav.

In doda smehljaje:

— No, tenorist nisem več.

Zunaj čakajo na mater. Ljudje se mešajo sem in tja, vozniki opo- zarjajo na svoje vozove. Ko se množica razide, prihajati igralci.

— Zate sem povsod bikoborec. Ne pozabi tega, Carmen!

To govori visok človek in žen- ska, ki teče pred njim, je Carmen. Jalen sliši in gleda stran, kakor bi ne hotel slišati.

Žena je vznemirjena. Hoče se nepetrgoma sukati, sploh nekaj delati. Skloni se k otrokoma, in poljubi zdaj enega in zdaj drugega.

— Mama, pravi fantek, kako znaš ti plesati! A kaj je bilo tisto, ki ti je pokalo v rokah?

— Prinesem ti domov!

— In kje si pustila puško? — vpraša hčerka.

— Zakaj nisi ustrelila? se čudi sinček. Tiščeja razcepanca, kaj, ki te je podrl na koncu na tla?

Jalen gre sam naprej, potegne preko uses ovratnik in gleda v tla.

— Pojdimo v kavarno! pravi že- na in gre z otrokoma naprej. Tam si najde prostora pri srednji mi- zi, razvrsti otroke in se s hrbtom obrne proti možu, ki ji počasi sla- či plašč. Stvar traja dolgo. Lju- dje pri sosednih mizah so pozorni in Carmen se meni z možem, kakor bi tekla besede o nenavadnih ljubeznivostih, a njene oči šviga- jo sem in švigajo tja in njene mi- slji prebrskavajo vse te ljudi za mizami in pletejo zase ugodne in obéudovalne sodbé.

Jalen sedi, podpira z roko lice in meša z žličico črno kavo.

— Mama, prosim čokolade, pr- vi sinček in Carmen sladko se smehljaje kima. Ali pri tem se vr- si na stolu, kakor bi sedela neke- nad mizo, nad svojo obiteljo in nad vsemi temi kavarniškimimi ljudmi.

Iz spodnjega kota se približa suh in dolg gospod, obstoji pred mizo in se trudno priklanja. Car- men naglo vstane in mu ponudi nenavadno prijazno roko. Govo- rita tiše, govorita spet glasneje, pogledujeta si živahno v oči in si stiskata roke: enkrat in še en- krat. Pomenek traja in traja. Ja- len gleda v drugo smer po kavar- ni in kadl smotko. Otroka sta na- šla ilustriran časopis, tiščeja glavi vanj in si ogledujeta slike.

Suhi gospod odide: dalje po ka- varni, Carmen sede, reče tiho in pomembno, da je to glediški kri- tik, in šviga z očmi od mize do mi- ze. Jalen predlaga, da bi šli do- mov, in to ji ne ugaja. Vda se vse- eno. Sama si poišče plašč in ga da možu. Pusti se počasi in ložno o- blačiti. Ko odhaja prva skozi vrata, se ozira zadnjič na vse strani. Tudi še zunaj na samotni ulici se ji pozna neka ekstaza.

Jalen vzdihne in si misli: Zo- prno!

— Kaj vzdihuješ?

— Dolgčas pravi na glas in za- zdeha.

— To si ti, reče Carme naglo.

To si ti!

In zopet gredo molče naprej: otroka spredaj in Jalen in Car- men zadaj.

Doma ne čuje nihče več. Otroka se slečeta in gresta v sosednjo so- bo spat. Jalen se tudi slači in zde- ha. Carmen sedi pri mizi, lupi ja- bolko in ga grize s svojimi belimi močnimi zobmi. Noge je prekriza-

la in levo stopalo nestrpno maje. Vstane nenadoma, stopi pred mo- ža, zravna se in reče:

— To mi moraš priznati: Car- men sem z dušo in telesom.

— To si! pravi mož, vrže noga- vice na čevlje, odgrne posteljo in

leže.

— Prosim te, bodi tako dobra in ugasi luč!

— Obrne se proti bližnji steni in siloma zatisne oči.

— Zaprno, nenavadno zopno! mu nepretrgoma šviga po mislih.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Hirlanda,	—20
Evangeljska zakladnica	—50	Hildegarda	—20
Gospod usliši moje molitve		Hlapec Jernej	—60
z posebno velikimi črkami	\$1.00	Hubad, pripovedke, 1. in 2.	
Ključ nebeških vrat	—50	zvezek po	—20
Jezus in Marija	—40	Ilustrovani vodnik po Go-	
Marija Varhinja	—60	renjskem	—20
Marija Kraljica	—60	Izlet v Carigrad	—20
Marija Kraljica, elegantno		Ivan Resnicoljub	—20
vezana	\$1.20	Izanimi, mala Japonka	—20
Pot k Bogu, v šagrin vezano	\$1.20	Izidor, pobožni kmet	—20
Rajski Glasovi	—50	Jama nad Dobrušo	—20
Rajski Glasovi, elegantno		Jaromil	—20
vezano	—90	Jeruzalemski romar	—45
Rajski Glasovi, v slonovo		Kristusovo življenje in smrt	
kost vezano	\$1.20	vezano	\$3.00
Sv. Ura, elegantno vezano	\$1.20	Krištof Kolumb	—20
Sv. Ura, v slonovo kost ve-		Križana umiljenost	—40
zvano	\$1.20	Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Skrbi za dušo	—60	Lažjivi Kljukec	—20
Skrbi za dušo, elegantno ve-		Leban, 100 beril	—20
zvano	\$1.20	Lepa Vida (Cankar)	—80
Nebesa naš dom, elegantno		Maksimilijan I.	—28
vezano	\$1.20	Marija, hči polkova	—20
Vrtec nebeški	—40	Mati, socialen roman.	\$1.00

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, vezan	—25	Mirko Postenjakovič	—20
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—50	Na divjem zapadu, vez.	—60
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—40	Na indijskih otokih	—30
Berilo prvo, vezano	—30	Najdenček	—28
Berilo drugo, vezano	—40	Na jutrovem	—35
Berilo tretje, vezano	—40	Na krivih potih	—30
Cerkvena zgodovina	—70	Na različnih potih	—20
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Narodne pripovedi, 1, 2.	
Domači zdravnik, vezan	—75	in 3. zvezek po	—20
Domači živnozdravnik	—50	Naseljenci	—28
Evangelij	—50	Na valovih južnega merja	—15
Fizika 1. in 2. del	—45	Nesrečnica	—28
Hitri računar, vezano	—40	Nezgodan a Palavanu	—20
Navodilo za spisovanje raznih pisem	—70	Nikolaj Zrinski	—20
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del po	—50	O jetiki	—15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	\$1.20	Odkritje Amerike, vez.	—80
Občna zgodovina	\$4.00	Pasjeglavei	\$1.00
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Prihajač	—36
Poljedelstvo	—50	Pregovori, prilike, reki	—25
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	\$1.00	Pri Vrbečevem Grogi	—20
Postrežba bolnikom	—20	Prst božji	—20
Pouk zaročencem, vezan	—70	Pariški zlatar	—25
Prva nemška vadnica	—35	Randevonz	—28
Sadjejeja v pogovorih	—25	Revolucija na Portugalskem	—20
Schimpffov nemško-slovenski slovar	\$1.20	Senila	—15
Schimpffov slovensko-nemški slovar	\$1.20	Simon Gregorčiča poezije	—45
Slovenski pravnik	\$2.00	Stanley v Afriki	—28
Slovar slovensko-nemški (Janežič-Bartel), vez.	\$2.50	Strahovalci dveh kron, 2 zvezka	\$1.60
Slovenska kuharica, vez.	\$3.00	Sherlock Holmes,	
Slovenska Slovica, vez.	\$1.25	3., 4., 5. in 6. zvezek po	—80
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—60	Sveta noč	—28
Slovensko-angleška slovnica, vez.	\$1.00	Srečolovec	—28
Spisovnik ljubavnih pisem	—40	Strah na Sokolskem gradu,	
Spretna kuharica, brošir.	—80	100 zvezkov	\$5.00
Trtna uš in trtoreja	—40	Strelec	—20
Umna živinoreja	—50	Sanjska knjiga, velika,	—30
Umni kmetovalec	—50	Slovenski šaljičvee	—35
Zgodbe sv. pisane, vez.	—50	Stiri povesti	—28
Življenje, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—50	Tegetthof	—28
		Turki pred Dunajem	—30
		Trije rodovi	—58
		Vojna na Balkanu, 13 zvez.	\$1.88
		Zlate jagode, vez.	—36
		Zivljenjepisi Simon Gregorčiča	—58
		Zivljenja trnjeva pot	—36
		Znamenje štirih	—36
		Za kruhom	—20
		Z ognjem in mečem, 7 zvez.	\$2.00
		Zivljenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa	—78

IZVRSJEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Tröst, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovoljivo poslati Mr. John Jager. Vsaka vplačana svota bode potrjena po blagajniku in razglašena po slovenskih listih.

Pozor! — Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glavnega tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Za vsa nadaljnja pojasnila tičočja se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glavnega tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse iztise Pravil Slovenske Lige smo poslali glavnemu tajniku Slovenske Lige, Mr. Edwardu Kalishu, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Oni, ki nimajo Pravil, naj se obrnejo naravnost nanj. — Vse potrebne informacije daje glavni tajnik.

Uredništvo G. N.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Plemeniti slovenski mož je preminil v Ljubljani. Umrli je vpo-kojenj sodni svetnik Ivan Nabernik. Daroval je 4200 K društvu slovenskih častnikov, družbi sv. Cirila in Metoda 5000 K in Glasbeni Matici 2000 K. Podpiral je tudi vedno različna dijaška pod-pona društva in mnogo posamez-nih dijakov in tudi nekaterim slo-venkim ljudskim knjižnicam da-oval po 200 K. Sam zase ni skoro ničesar rabil, živel je nad vse skromno in svoje imetje porabljal, da bi podprl in pospešil slo-venski stvar.

Imenovanja v armadi. Cesar je imenoval za generalmajorja polk-ovnika Friderika Eckhardt p. l. Eckhartsburg dom. pešpolka 4; za majorje stotnike Vitolda vite-za Niesiolowski Gawin pešpolka 17, Arturja Kuzeta polj. lov. bat. 9, Jakoba Fischerja pešpolka 7; za stotnike nadporočnike Ernesta Bergerja pešpolka 7, Lina Deca-nevo pp. 17, Kamila Weingerla pp. 7, Henrika Scholza pp. 7, Mi-lana Knifca pp. 17, Alojzija Kor-žeta pp. 17, Ivana pl. Hosp pp. 17, za nadporočnike poročnike Egona Krapha pp. 7, Jožefa Hočevarja pp. 7, Hermana Krala pp. 17, Ale-ksandra pl. Balduina p. lov. bat. 8; za poročnike praporščake Vla-dimira Vauhnika pp. 17, Antona Ehala pp. 7, Henrika Koblerja 1. p. bat. 9, Arturja Buchwieserja pp. 7, Jožefa Novyja pp. 17; za nadporočnike v rez. poročnike Fr. Titzeja p. l. h.-8, dr. Edmunda Pallo pp. 17, Friderika Sogla pp. 17, Viljema Lavrenjaka pp. 17, Franca Krala pp. 17, Karola Gla-serja pp. 17, Romana Petsehni-ga pp. 17, Riharda Lehra pp. 17, Ja-roslava Skorkovskega pp. 17, Ka-rola Singerja pp. 17, Leva Hassin-gerja pp. 17, Karola Gebauerja pp. 17, Rudolfa Straška pp. 17, Arturja Schlueta pp. 7, Franca Tschereba pp. 7, Alojzija Hueber-ja pp. 7; za poročnike v rez. prap-orščake Konrada Simiča pp. 17, Antona Haacka pp. 17, Fran-ca Jankoviča pp. 17, Alberta Drexlerja pp. 17, Ivana Isopa pp. 7, Andreja Strameca pp. 17, Leo-polda Prettnerja pp. 17.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec III. razreda z vojno deko-racijo je podeljen v priznanje hrabrega zadržanja pred sovraž-nikom polkovniku Janezu Neuba-cherju pešpolka 17, majorju Ju-riju Pichlerju pešpolka 17, stot-niku Karolu Hirtlu polj. lov. bat. 9; cesarjevo pohvalno priznanje se je objavilo za hrabro zadržanje pred sovražnikom stotniku Karlu Gresselu pešpolka 17, nadporoč-niku v rez. Fr. Kralu pešpolka 17, nadporočniku Konradu Lan-gerju polj. lov. bat. 9, nadporoč-niku v rez. Kurtu Cichy pp. 17.

STAJERSKO.

Maribor. Dne 8. maja se je na tukajšnjem kolodvoru vnel želez-niški voz, ki je bil obložen z vo-jaškimi potrebščinami. Ogenj je

urje. Povzročena škoda je mnogo večja, kakor se je mislilo prvotno. Nekateri posestniki bodo morali ozirom polkositi in podorati. Uni-čeno je pol naše fare. Na nekate-rih njivah je vse v zemljo zbito, tudi oves in deteljica. Zemlja je s posajenim krompirjem vred od-nečena, paše in travniki so z bla-utom in raznim dračjem poplavlje-ni in zamazani. Gorice, obložene prej z obilnimi kablerniki, obeta-joč blagoslovno obilno trgatve, iz-gledajo, kakor bi jih ravno sedaj obrezali; srečen trs, kateremu je ostala le ena mladika. Sadno drev-je, prej raznobarvno veselo eve-toče, je obleklo žalno rujavo oble-ko, kot da bi ne bilo več življenja v njem. Grozno žalosten, srce tr-gajoči pogled! Želim le, da bi Vsega-nogočni obvaroval vsaj druge kraje enake nesreče, da po-leg vojni grozot ne doživimo še najhujšega.

Celje. Pisarniški višji oficial Konrad Wressnig v Metliki je imenovan za pisarniškega pred-stojnika pri okrajni sodnji v Celju.

Dobova pri Brežicah. Iz naše župnije je vojakov ujetih v Rusi-ji, kateri so se dozdaj oglašili, 15, eden, Jožef Vogrinec, je celo v A-ziji v Turkestanu in upa še en-krat videti svojo domovino.

Gradec. Na tukajšnjem vseuč-lišču je bil promoviran doktor-jem prava odvetniški kandidat Alojzij Klemenčič.

Generali se odkrivajo pred slo-venskimi vojaki. Vincenc Polak, doma iz ormoške okolice, straž-mojster pri oddelku strojnih pušk 5. dragonskega polka, piše svoje-mu bratu Ludoviku s severnega bojišča pismo, v katerem pravi

med drugim: Omenim tudi, da u-živamo Slovenci na bojišču splo-šen sloves, da smo junaki od pr-vega do zadnjega. Nemški in ma-žarski generali se odkrivajo pred polki, kjer služijo Slovenci. (Ali bo tako tudi po vojni? Spet bodo "windische Hande". Op. ured.)

Za popravilo Kalvarije na Jože-fovem griču pri Celju je dovolila osrednja komisija za zgodovinske spomenike 300 K.

Razpisana je na šestrazredni ljudski šoli v Križevcih pri Ljuto-meru služba učiteljice.

KOROŠKO.

Preklic. Mestna občina v Ce-lovnu je preklicala Franca Eder-ja, pristojnega v Celovcu, ki brez-poselno pohajkuje po svetu ter iz-rablja pri županstvih podpore na račun svoje domovne občine.

PRIMORSKO.

Padel je na bojišču Alojzij Su-lič iz Peči v Sovodenjski občini blizu Gorice. Služil je pri kranj-skem 17. pešpolku. Star je bil 23 let.

Vojak umrl. V bolnišnici Rde-čega križa v Gorici je umrl 38 let stari vojak Maksimilijan Mako-vec, posestnik v Šmarjah na Vi-pavskem. Ranjen je bil na južnem bojišču že meseca septembra. Od takrat dalje je trpel. Trikrat so mu rezali nogo. Zapušča ženo in tri otroke. Pogreb je bil 6. maja. Pogreba se je udeležil poleg vo-jaskih dostojanstvenikov tudi go-riški župan. Makovec so pokopali doma v Šmarjah.

V ruskem ujetništvu se nahaja v Serdobsku, guberniji Saratov, Rudolf Merljak iz St. Petra pri Gorici. Prišel je v ujetništvo ran-jen. Služil je pri kranjskem 17. pešpolku. — V ruskem ujetništvu so nadalje: Fran Crnigoi iz goriške okolice, Mihael Skočer iz Tol-minskega, oba vojaka 7. lov. ba-talijona, nahajata se v Elabugi, gubernija Kazan; v Bijsku pa je Teofil Faganelj iz Vrtojbe, vojak 1. domobr. polka. — O goriškem učitelju Valentinu Doljaku se ni vedelo nad pol leta nič, kje se na-hajal. Doljak je bil učitelj v Ba-tah, doma iz Grgarja, star 26 let, služil je pri 27. domobr. polku. Vojnoinformacijski urad poroča sedaj, da se nahaja Doljak v Bo-brvu, gubernija Voronež. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil rezervni kadet Tinec Poberaj iz Solkana. Piše, da je še na potova-nju. Zajet je bil med posadko Przemysla, kjer je bil za časa ob-leganja pridelen zalogam živin in je sodeloval pri razdeljevanju hrane posadki. — Dr. Stojan La-sič iz Renč pri Gorici, c. r. sodni praktikant na okrožnem sodišču v Gorici in enoletni prostovoljec, se nahaja v ruskem ujetništvu, kar sledi iz njegovega pisma, do-šlega v Gorico. — Nadporočnik Casagrande iz Ajdovščine je spo-ročil domov brzojavno, da se na-haja v ujetništvu v Perovski v Turkestanu. Ujet je bil s posadko v Przemyslu. — Iz ruskega ujet-

ništva so se oglašili: Julče Hme-lak, Peter Hmelak, Ignacij Bolko in Anton Soban, vsi iz Lokave pri Ajdovščini. Nahajajo se v Ru-ski Ravi in pozdravljajo vse pri-jatelje in znance. — Za mrtvega je bil izkazan Gasperut s Tolmin-skega. Sedaj se je pa dokazalo, da ni mrtve, ampak se nahaja v ru-skem ujetništvu v Bogučaru. — Med ujetniki 47. pešpolka se na-hajata tudi Ivan Makuc iz Solkana. Ni pa naveden kraj njegovega bi-ivanja. — Jožef Volk iz Gradišča pri Renčah je vojni ujetnik v Za-jičaru v Rusiji. Pisal je domov obširno pismo, v katerem navaja 10 soujtnikov iz vse sosesčine. Pravi med drugim: Nismo morda zaprti, prosto se gibljemo, vsak ima svoje delo, jaz delam v konj-skem hlevu. Skrbim me za otroke, rad bi jih imel pri sebi, da bi jedli dober kruh poceni. Tukaj je kruh po 5 do 20 krajcarjev kilo, mi ga dobimo po 1 kilo na dan; sirkova moka je po 5 in 6 krajcarjev, bela pa po 10 krajcarjev kilo.

Vojno priznanje radi hrabrega ponašanja pred sovražnikom je dobil c. in kr. rezervni poročnik dr. Fran Rostacher, septent na nemški gimnaziji v Gorici.

Smrtna kosa. Umrli je v goriški bolnišnici po daljšem trpljenju Ferdinand Simič, nadučitelj v Biljani, star 46 let. Pokopali so ga v Biljani. — V Gorici je umrl zdravnik dr. Viktor Luzzatto; zdravniško prakso je izvrševal največ v Trstu. — Umrli je v Go-rici vpokojeni kontreadmiral Fri-derik baron von der Decken za Himmelreich, star 67 let. V pokoj je stopil leta 1900. Truplo so pre-peljali iz Gorice. — V Sežani je umrl učitelj Josip Mahorčič; slu-žboval je nazadnje v Dutovljah. Pokojni Mahorčič je bil doma iz Storja na Krasu. — V Medji vasi pri Devinu je umrl tamkajšnji učitelj Josip Štanta, 28 let star.

Profesor Ferdinand Seidl je pri svojem odhodu iz Gorice podaril c. kr. moškemu učiteljsku v Go-rici, kojemu je bil za svojega tam-kajšnjega bivanja vedno prija-teljski naklonjen, množino učil in knjig (med drugim dragoceno zbirko kristalov, 2 geološka zem-ljevida, 1 hidrometer itd.).

Radi posilstva pred sodnijo. 28-letni Fran Ahčin iz Gorice se je moral zagovarjati radi posilstva, storjenega dne 11. septembra lan-skega leta v Kobaridu na deklici Mariji S. Zaslišanih je bilo obilo prič in štirje zdravniški izveden-ci. Razprava je trajala ves dan in končala z obsodbo Ahčina na tri leta težke ječe z enim postom in trdim ležiščem vsako leto na dan 11. septembra. Razprava se je vršila pred vojno sodnijo.

Tatvina. Lovrečnu Piščancu iz 23. jana je v neki tržaški kavarni ukradel Just Tavčar z Opčin list-nico, v kateri je imel 138 K. Tat je del ukradenega denarja spravi-l pri nekem svojem prijatelju. Policiji se je posrečilo oba izslediti in sta že pod ključem.

Oko izgubl. V Barkovljah je natak ar Ivan Petričević odpiral steklenico piva. Steklenica se je razletela in drobce stekla mu je tako poškodovala oko, da so ga morali spraviti v bolnišnico. Oko je izgubljeno.

Padel v morje. Fran Kumar iz Gorice je v Trstu hodil tako ne-rodno ob kanalu, da je padel v morje. Pristaniški čuvaji so ga še pravočasno rešili smrti.

PREKMURSKO.

Hrabrost ogrskih Slovencev. V časopisu ogrskih Slovencev "No-vinah" čitamo: "Pohvalnost S3ga pešpolka. Naš pešpolk se je 34 dni junaško boril v Karpatah i vredno zaslužilo častno ime "žele-zen dandar" i trojno pohvalnost od strani poveljstva."

NAZNANILO.

Tem potom se naznanja vsem članom društva sv. Andreja štev. 84 J. S. K. J. v Trinidad, Colo., da se bode redna društvena seja vršila dne 20. junija 1915.

Obenem se naznanja, da je vsak član zavezan kupiti eno številko na uro, katerega stane \$1 in bode izrečena na dan seje, ako bodo do tistega časa vse številke pro-dane. Torej se naroča članom, ka-teri so izven Trinidada, da pri po-šiljanju denarja za mesečni ase-ment priložijo tudi \$1 več.

Člani naj se kolikor mogoče številno udeležijo, ker se bode obravnavalo o več važnih stvar-eh. Naklada pri društvu ostane še vedno ista, dokler ne poplača-mo dolga.

Z bratskim pozdravom
Martin Orekar,
225 W. M. St., Trinidad, Colo.
(3x 7,12,15-6)

NAZNANILO.

Prva seja pečarskega kluba se je vršila dne 30. maja 1915 ob 10. uri dopoldne v Conemaugh, Pa.

Predsednikom je bil začasno iz-voljen John Kolene. Klub da po-polno zaupnico začasnemu pred-sedniku Koleneu, da ga vodi po najboljših močeh do prihodnje gl-seje dne 13. junija 1915. Seja se bode vršila v stanovanju predse-dnika Kolene.

Na dnevnem redu seje bo raz-prava glede piknika pečarskega kluba, kje in kdaj naj bi se pri-redil. Prerешetavali bomo še razne druge klube koristne stvari.

Na sejo dne 13. junija vabimo najvljudnejše vse pečarje iz Cone-maugh, Pa., in okolice, da se kaj največ mogoče udeležijo seje naš-e ga kluba pri vrlim našem pred-sedniku John Koleneu.

Na prvi seji navzoči:
Joe Jeme, Jos. Kristof, Frank Markič, Geo. Klančar, John Ko-lene, Frank Bete, Anton Gostin-čič, Matija Zgone.

VABILO

na
PLESNO VESELICO,
katero priredi

Slovensko podporno društvo
SV. BARBARE POSTAJA ST. 32
v Braddocku, Pa.,
v soboto dne 12. junija 1915
v Poljski Dvorani,
927 Talbot Ave., Braddock.
Pričetek ob 7. uri zvečer. Igral bode izvrsten orkester pod vod-stvom Mr. Frank Shageta.

Tem potom vljudno vabimo vse Slovence in Slovenke iz Braddock in okolice, kakor tudi druge Slo-vane, da se te naše veselice mno-gobrojno udeležijo. Za dobro po-strežbo bo skrbel v to izvoljeni odbor.

Za odbor: J. A. Germ.

PRODAJA

BANKEROTNEGA POSESTVA.

Podpisani Trustee bankerotne-ga posestva John H. Roitz-a (tudi znan kot John Roje) v Pueblo, Colo., bode v torek dne 29. junija 1915 ob 10. uri dopoldne v prostori-h na 223 E. Northern Ave. pro-dal na javni dražbi za najboljšo ceno sledeče: Lot 27, block 1, 411 E. Northern. Tu se nahaja eno-nadstropno trgovsko poslopje iz opeke. Loti 29 do 32, block 3, 217-23 E. Northern. Dvona-dstropno poslopje iz opeke, pokr-juje vse štiri lote. Spodaj veliki trgo-vski prostor; poleg še brivnica s kopalnico; tudi restavrant, pool room in kegljišče. Vse moderno opremljeno. V drugem nadstrop-ju je dvorana čez vse, dober pod-oder je okusno in moderno ure-jen. V ozadju dvonadstropno sta-novališče. To je največje in naj-lepše poslopje v Coloradu. Naha-ja se v slovenskem središču in na dobrem prostoru. Lot 33, block 3, zraven zgorajšnjega, gostilniško poslopje z dvorano. Loti 1 do 5, block 4, pet praznih lotov, vogal Mesa in Rio Grande, v slov. okoli-ci in tri bloke od kare. Tu se nudi izvrstna prilika vsakemu, ki hoče prirediti trgovino v tej veliki napredujoči slov. naselbini. Pro-dalo se bo na dražbi. Katerega stvar zanima, naj se takoj obrne na:

Walter L. Predovich, Trustee,
219 Broadway, Pueblo, Colo.
(7-9-6)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjava so-rodnikom, prijateljem in znan-cem, da nama je umrl dne 16. maja edini sin

THEODORE

v starosti 9 mesecev in pol. Iskren-a zahvala Rev. Pinnat-u za izka-zano dobroto.

Žaluoči stariši:
Mary in John Rihtar.
Butte, Mont.

Kje je moja sestra IVANKA FU-NO, sedaj omožena Zupančič? Doma je iz Gradišča pri Vipa-vi. Pred dvema letoma je bila v Clevelandu, O. Prosim cenje-ne rojake, če kdo ve, da mi ja-vi, ali naj se pa sama oglosi svoji sestri Mariji Fumo, sedaj omožena Morelj, P. O. Box 55, Weaver, W. Va. (4-5-6)

NAZNANILO.

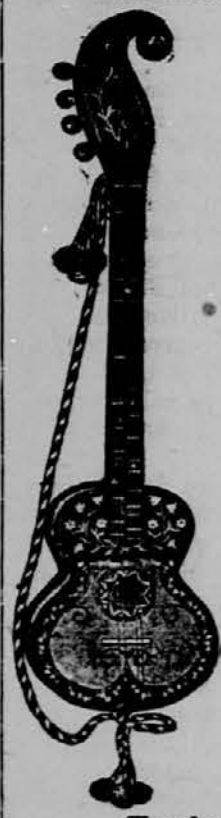
Cenjenim naročnikom v Michi-ganu, Wisconsinu in Minnesoti sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik, Mr. OTO PEZDIE, ki je pooblaščen pobirati naročni-no in izdajati tozadevna potrdila. Upravištvu "Glas Naroda".

NAZNANILO.

Članom društva sv. Alojzija št. 36 J. S. K. J. v Conemaugh, Pa., se tem potom naznanja sklep zad-nje društvene seje z dne 16. maja t. l. Na omenjeni seji se je skle-nilo, da se pokliče potom glasila vse člane iz okolice Conemaugh in Johnstown tega društva, da se polnoštevilno udeležijo seje dne 20. junija ob 9. uri dopoldne. Takrat imamo rešiti več važnih točk in tudi vse potrebno ukreniti glede piknika dne 4. julija. Zajedno bo tudi volitev novega tajnika, ker se je dosednji tajnik odpovedal temu poslu radi oddaljenosti od dvorane. S člani, kateri se ne ude-ležijo omenjene seje, se bode po-stopalo po pravilih.

Z bratskim pozdravom
(5-7-6) John Brezovec.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

prilporeča se vsem Slo-venkim tam-buraskim zborom, kakor tudi posa-meznikom, ki lju-bijo tambure. V tej tovarni se iz-de-lujejo tambure po najnovejšem siste-mu in najpopolnej-ših umetniških na-črtih.

Okrašena so z bi-seri in vsakovrat-nimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gra-mofonov ter finit slovenskih plošč l. t. d.

Veliki ilustrir-a-ni cenik s slikami polijem vsakemu zas-tonj.

Ivan Benčič
4054 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

IŠČEM

dve služkinji za opravljati sploš-na dela v restavrantu in hotelu. Plača \$22 in več na mesec za do-bro osebo.

Herman Bryner,

134 E. 27. St., New York, N. Y.

Rada bi izvedela za naslov svoje sestre MARJE TAVŽEL, po-domake Rudolfova iz Rakitne pri Borovnici. Pred štirimi leti sta bila z možem tu v Clevelan-du, O. Če kdo izmed rojakov ve za nje naslov, naj ga mi blago-volji naznaniti, ali naj se sama javi. — Anna Tavžel, 1441 E. 55th St., Cleveland, Ohio. (4-7-6)

Izvanredna penudba za bolne.

En mesec, — od 1. junija do 1. julija — bomo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmek ter izvršiti \$10.00 vredno preiskavo z

X-ZARKI

VSE ZA \$2.00.

Nobenega uganjanja ali pomot-glede vaše bolezni. X-zarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.

Pridite takoj. — Odlašanje je ne-varno.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,

308 Remond Bldg., 746 Euclid Avenue,
Cleveland, Ohio.

Varujte svoje zdravje.

Kadar ste bolni in potrebu-jete pomoči, takrat se zaupno obrnite do nas, da vam poma-gamo z dobriimi evropskimi ptd. zdravili. Ako vam niso druga zdravila pomagala, zato ne obupajte, evropska zdravila ro-jaki hvalijo kot izvrstna za vse bolezni. Na sto in sto zahval-nih pism smo prejeli, ko se ljud-je ozdravili od dolgoletnih bo-lezni. Zdravnik specializ za spolne in kronične bolezni ura-duje od 4-6 pop. v M. Manufac-ture Bldg 31. Zdravniški svet vsakemu zastonj.

DOM. LEKARNA.

P. O. Box 819, Milwaukee, Wis

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, sastavo, regal'e godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verišico, privleka prstana itd., ne kupite prej nje, da tudi mene sacezne vprašate. Uprisan e Vas slano je 2c. po si bodeče prilažili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite pojm.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užit-kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavnega pisatelja kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedan-je ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehotne pomisliti, da se bližajo človestvu boljši časi. Kratkotako: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z oro-žjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jlh kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jlh sp-laili ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po-nudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli žno krizmsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljivi način vojna. Knjige ni napisal noben voja-ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

CENA 50 CENTOV.

